

Karšta, tvanku.
Saulė teka 6:14, leidžiasi 7:28

VOL. LVIV

Price 15c

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Chicago, Ill. — Ketvirtadienis, Rugpjūčio-August 31 d., 1972 m.

Kaina 15c

206

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
Haymarket 1 - 6100
Over One Million Lithuanian In The United States

BLOGAS BULVIŲ DERLIUS SOV. SAJUNGOJE

JAUNŲ KROATŲ TEISMAS ZAGREBE

ZAGREBAS. — Jugoslavijoje prasidėjo keturių kroatų teismas, kuriame kaltinamieji yra Drazen Budisa, Zagrebo Studentų Sąjungos pirmininkas, Ivan Cicak, studentų prorektorius, Goran Dogid, prorektorius pavaduotojas ir Ante Paradzik, Kroatijos Studentų Sąjungos pirmininkas. Jie kaltinami nacionalistinėmis, šovinistinėmis nuotakomis. Jų vadovaujami Zagrebo studentai dalyvavo 10-ties dienų streike, jie dainavo studentiška dainą, kurios žodžiai sako: "Mes kroatai negeriamė vyno, bet geriamė serbų kraują". Stebėtojai galvoja, kad šis kroatų studentų teismas yra tik įžanga į būsimus žymių kroatų veikėjų teismus.

Jugoslavija imasi žygių sustiprinti savo sienų priežiūrą. Rugpjūčio 19 d. Jugoslavija pareiškė formalų protestą Australijai, kuri palaikanti prieš Jugoslaviją nusiteikusių teroristų veiklą ir globojanti Ustaši organizaciją.

Kroatai laisvajame pasaulyje stipriai nusistatę prieš Jugoslavijos komunistinę valdžią ir reikalauja nepriklausomybės Kroatijai. Vadinamieji "ustaši", praieityje daug kovoję prieš serbų įtaką Kroatijoje, veikia ir Australijos imigrantų tarpe.

Jau buvo rašyta, kaip 19 jaunu kroatų atvyko ginkluoti į Jugoslaviją ir bandė čia pradėti Kroatijos laisvinimo darbą. Valdžios pranešimais, visi 19 jaunu žuvo Bosnijos kalnuose, kur jie privertė vieną sunkvežimio vairuotoją juos nuvežti. Jauni kroatai tikėjosi, kad juos vietiniai gyventojai sutiks kaip išlaisvintuosius, tačiau taip neįvyko. Kai muose jiems buvo sunku gauti maisto. Vietiniai apie jų žygius tuoj pranešė milicijai. Nors, kaip Belgradas sako, visi 19 "australių" buvo "likviduoti", kovose su jaunuoliais žuvo ir 13 milicininkų.

Jugoslavijos premjeras Bijelic keliose kalbose kaltino Australiją, kad ji leidžianti kroatams turėti karines bazes, laikyti ginklus, turėti treniravimosi stovyklas ir veikti prieš Jugoslaviją. Australija tuos kaltinimus atmetė ir paneigė bet kurią paramą kroatų organizacijoms.

Salia kroatų "ustašių", prieš dabartinę Jugoslavijos valdžią veikia ir serbų "Četnikai". Įvairios ideologinės ir tautinės nesantaikos Jugoslavijoje dar ilgai nesibaigs.

Long Binh bazė teks vietnamiečiams

SAIGONAS. — Viena didžiausių Amerikos karinių bazių Vietnamo Long Binh už dviejų mėnesių bus perduota Pietų Vietnamo vyriausybei. Bazė užima apie 60 kvadratinį mylių. Čia išvesti keliai, pristatyta įvairių pastatų, kurių vertė apie 100 milijonų dol. Vietnamas įmonės ir eksporto centrui įsteigti.

Vienu metu Long Binh bazėje buvo apie 50,000 amerikiečių karių. Bazė yra netoli Saigono.

JAV plaukikai laimi medalius

MUENCHENAS. — Amerikietis plaukikas Mark Spitz antadienį laimėjo jau trečią aukso medalį ir sumušė trečią pasaulio rekordą 200 metrų laisvu stiliumi plaukime. Dar didesnę sensaciją sukėlė amerikietė Sandra Neilson, sumušusi 100 metrų plaukime favoritę australę Shane Gould, kuri vos gavo trečią vietą, palikdama ir antrą vietą amerikietei Shirley Babashoff.

IS VISO PASAULIO

NEW YORKAS. — Kalbėdamas Wall Streeto audiencijai, sen. McGovern pareiškė kviesiant išdo sekretoriumi atstovą Wilbus Mills iš Arkansas, kuris yra žinomas konservatorius finansinėje srityje. Demokratai kandidatą bandė savo kalboje įtikinti biznierių, kad jie nebijotų jo ekonominių planų, tačiau Wall street biržoje akcijų vertė po jo kalbos nežymiai nukrito.

NEW DELHI. — Indija ir Pakistanas susitarė testuoti savo santykių tvarkymą ir kariuomenių atraukimą iš paskutiniam kare užimtų vietovių. Indija nesutinka leisti Jungtinių Tautų stebėtojų prižiūrėti naujos pasienio linijos, tačiau ji nieko prieš jei tokius stebėtojus savo teritorijoje laikys Pakistanas.

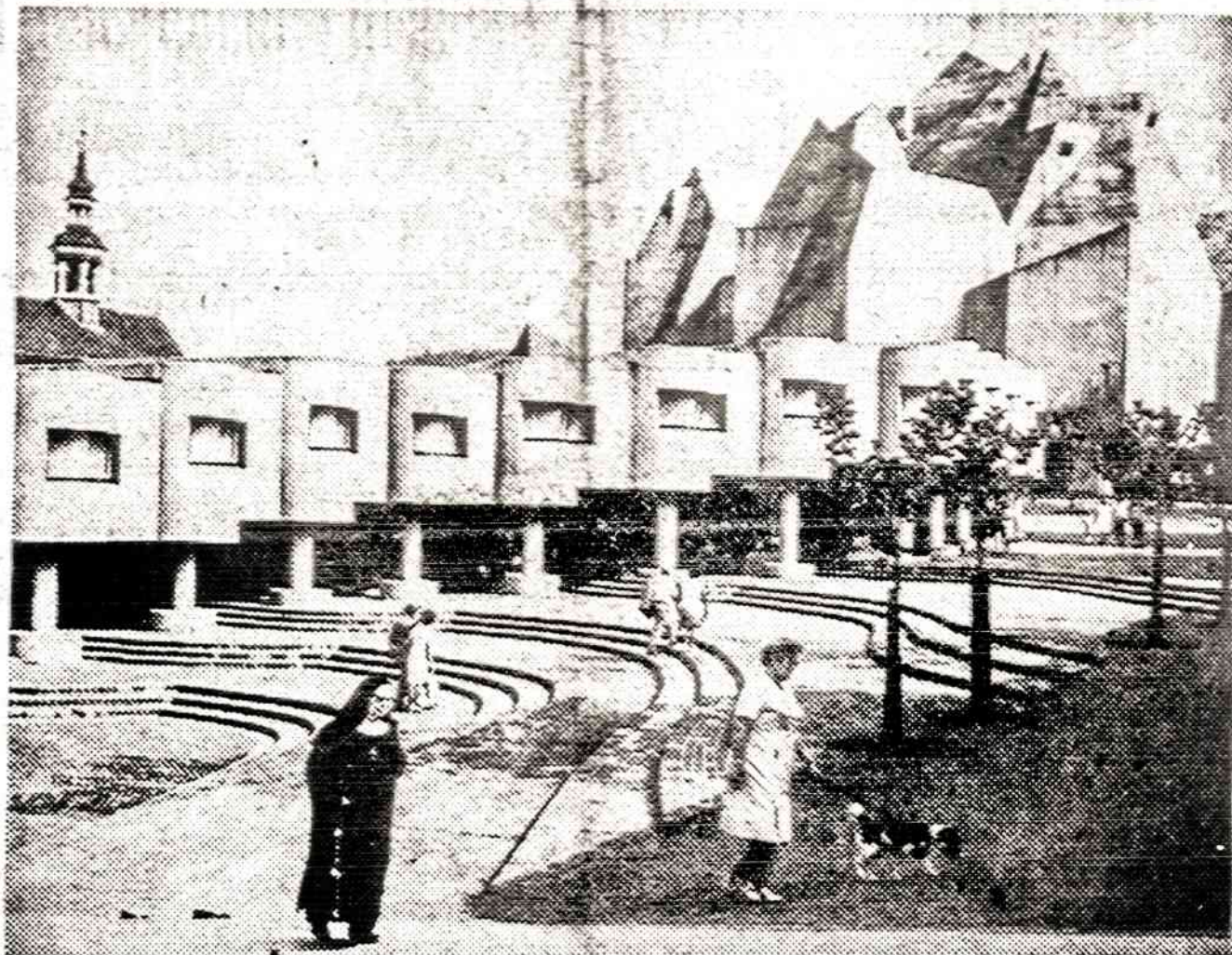
BONA. — Du V. Vokietijos vyriausybės gen. sekretoriai pasitraukė iš pareigų, kai paaiškėjo, kad jie dūmė atlyginimus iš laikraščių leidėjų, kurie leidžia žurnalą Quick. Tame žurnale dažnai pasirodydavo tik vyriausybei prieinamų žinių. Valdžios detektyvai padarė kratos leidkioje ir rado sutartis su valdžios pareigūnais.

FORT LAUDERDALE. — Panelės Eleonoros Ritchey testamentas buvo patvirtintas Floridos teisme. Ji paliko 14 mil. dol. turta savo šeimoms, kurių jį laimė 150. Panelė mirė 1968 m. turėdama 58 metus. Jos giminaičiai bandė teisme išsikvototi ir sau palikimo dalį, tačiau teismas nusprendė, kad šunės, kurie dar liko gyvi, turi būti laikomi ir prižiūrimi modernioje klinikoje. 180 akrų ūkyje prie Deerfield Beach. Jų reikalams kasmet bus išleidžiama po 17,000 dol. ir dar 12,000 dol. jų medicininei priežiūrai. Kai visi šuneliai išdės, (jų po šeimininkės išdėsvės jau 69) tada visas turas išaugs iki 18 mil. dol., bus pervestas Alabamos universiteto tyrimų fondui, kuris studijuoja šunų ligas.

Jeruzalėje bus karinis paradas

TEL AVIVAS. — Izraelio vyriausybė nutarė iškilmingai paminėti valstybės 25 metų sukaktį, kuri bus gegužės mėn. Ta proga Jeruzalėje įvyks didelis karinis paradas, dėl kurio jau protestuoja arabai ir kurį gali pasmerkti Jungtinės Tautos, kaip ir 1968 metų karinio parado proga.

Izraelio vyriausybė trejis metus karinio parado neturėjo, nes jie brangiai kainuoja, apie 3 mil. dol. Ateinanti sukaktis — 25 metai — verta karinio parado ir jis gali įvykti tik Jeruzalėje. Arabai vis vien protestuotų, nežiūrė, ką mes darytume, pareiškė Shimon Peres, Izraelio ryšių ministras.

Prie Cologne miesto, Neviges vietovėje, V. Vokietijoje pastatyta labai moderni bažnyčia (dešinėje), kuri atrodo lyg aštriabliauniai kalnai. Visas pastatas, kuriame yra vienuolynas ir aplinkiniai sodai įrengti pagal paskutinę architektūrinę madą.

Tailandijos žuvo svarbus generolas

BANGKOKAS. — Tailandijos du generolai, trys pulkininkai ir septyni kiti laipsnių karininkai žuvo helikopterio nelaimėje apie 50 mylių nuo Bangkoko. Vienas žuvusių buvo gen. Attanant, kariuomenės vadas Bangkoko apylinkėse, vienas svarbiausių karinės Tailandijos valdžios narių.

Tailandijos vyriausybė įsakė išaiškinti nelaimės priežastį, nes toje vietoje, kur nukrito helikopteri, dažnai siaučia kairieji teroristai.

Seulo delegatai šiaurės Korėjos

SEOULAS. — Pietų Korėjos delegacija atvyko į šiaurės Korėją testuoti derybų dėl karo išsklaidytų šeimų sujungimo. Tai istorinė konferencija po 27 metų nesikalbėjimo ir dažnų konfliktų. Šiaurės Korėjoje lankosi 54 pietiečiai, jų tarpe 20 laikraštininkų.

Iš karo paliaubų kaimo Panmunjomo į sostinę Pyomyang pietiečiai buvo nuvežti 35 automobiliais. Rugpjūčio 13 d. panaši šiauriečių delegacija turi atvykti į Seulą testuoti pradėtų pasikalbėjimų.

Romoje užšaldė maisto kainas

ROMA. — Valdžiai uždėjus maisto ir kitų prekių kainų priežiūrą, kai kurie krautuvininkai ir turgaviečių pardavėjai visai uždarė savo prekybos vietas. Valdžios priežiūra yra tik dviem mėnesiams, bandant sustabdyti maisto produktų kainų kilimą. Šią vasarą produktų kainos pakilo 6% dėl ko skundžiasi darbininkai.

Romos miestas paskelbė kainaraštį visiems produktams su kainų maksimumu. Kas tas kainas peržengs, bus baudžiamas.

CHERRY HILL. — Amerikos žydai pradėjo naują pinigų rinkimo kampaniją, kuri per 4 mėnesius tikisi surinkti 152 mil. dol. Per 800 sinagogų pinigai bus renkami padėti sovietų žydams išvažiuoti ir įsikurti Izraelyje.

VĖLIAUSIOS ŽINIOS

◆ Šalpos, sveikatos ir švietimo sekretorius Richardson kritikavo vakar demokratų kandidatą į prezidentus sen. McGoverną mokesčių planą ir jo pasiūlymus padidinti socialinį draudimą gaunančių skaičių. Tie planai labai padidintų pajamų mokesčius visiems amerikiečiams, pasakė Richardson.

◆ Sen. McGovern vakar lankėsi New Yorke, kur kalbėjo žydų rabinų susirinkime. Jis aiškino savo pažiūras į Izraelį ir puolė prezidentą Nixoną už sovietų žydų reikalų apleidimą.

◆ Prie Saigono buvo pastebėtas apie 1,500 komunistų dalinys, kurį puolė apie 10,000 Saigono milicijos.

◆ Hanojaus valdžia vakar pareiškė, kad taikos Vietname tol nebus, kol nors vienas amerikietis bus Vietname.

◆ Chicago Today vakar dienos vedamajame rašo apie Angela Davis. Čia sakoma: Jos rūpestis dėl prispaustų žmonių garantuotai neapima lietuvių, latvių, estų, Krymo totorių, nė vieno iš tūkstančių sovietų piliečių, persekiojamų ir kalinamų už savo vyriausybės kritikavimą. Laikraštis sako, kad jos vizitas gali padaryti ir visai nenumatytą įspūdį sovietų piliečiams. Ji buvo teista Amerikos teisme, išteisinta, ji gali lankytis Sovietų Sąjungą ir šmeižti laisvai savo tėvyne. Kiek rusų tyliai palygina jos padėtį su savo padėtimi ir pasidaro išvadą?

◆ JAV karinė vadovybė paskelbė, kad nuo komunistų invazijos P. Vietname pradžios, kovo 30 d. 94 JAV lakūnai buvo prarasti S. Vietname.

◆ Šiaurės Airijos biznierių prašo Britanijos pinigines paramos, iš viso 24 mil. dol. Belfasto Prekybos Rūmai sako, kad parama reikalinga, nes nuolat bombų sužalojimų prekybos įstaigom gresia bankrotas.

◆ Aukštas Britanijos pareigūnas skrenda į Austriją susitikti su Jungtinių Tautų sekretoriumi Waldheimu, kuris praeitą savaitę įvyko į Londoną, kur išstremia savo gyventojus, turinčius britų pasus.

◆ Netoli Saigono Viet-Comgo teroristai susprogdino du tiltus.

Peronistai kaltina Argentinos valdžią

BUENOS AIRES. — Argentinos valdžia konfiskavo peronistų žurnalo Primera Plana numerius, kur buvo aprašytas 16 kalinių nušovimas. Valdžia skelbė, kad kaliniai žuvo bandydami bėgti iš kalėjimo, tačiau opozicija skelbia, jog kaliniai buvo žiauriai išžudyti.

Konfiskuotas žurnalas aprašė, kaip daktarai iškasė vienos kalėjimo žuvusios moters lavoną, rado jos galvos kaulus su skaldytus. Kitas žuvęs vyras buvęs, kaip rėtis, pilnas kulų skylių.

Protestai ir vyriausybės kaltinimai Argentine nesibaigia. Jie gali sutrukdinti valdžios skelbtus rinkimus.

Vis mažinama JAV kariuomenė

SAN CLEMENTE. — Prezidentas Nixonas antradienio spaudo konferencijoje pareiškė, kad Pietų Vietname laikomos Amerikos karinės jėgos bus sumažintos iki 27,000 vyrų iki gruodžio 1 d. Iki rinkimų jis nenumato naujų pranešimų apie kariuomenę P. Vietname. Rinkimuose šis klausimas nebus naudojamas politikos tikslams.

Prezidentas pareiškė, kad oro puolimai šiaurės Vietname bus tęsimi per rinkimų kampaniją, kol bus pasiekta pažanga taikos derybose. Puolimai gali būti sumažinti, jei bus pažanga.

Žemės ūkio sekretorius Earl Butz pranešė, kad gerokai pakilios mėsos kainos šių metų pabaigoje vėl nukris, gal, dar prieš lapkričio mėn. rinkimus.

LIETUVOS BULVĖS MASKVAI ŠERTI

MASKVA. — Visi žino, kad Sovietų Sąjungos kviečių ir rugių derlius šiais metais bus mažesnis, tačiau šią savaitę spauda paskelbė dar vieną blogą žinią: Maskvos miestui gali pritrūkti bulvių. Apylinkėse siautusi saura ir karščiai labai pakenkė bulvėms. Net 40,000 kvadratinį mylių plote bulvių derlius būsiąs daug mažesnis. Spauda, pranešdama apie partijos ir valdžios specialius susirinkimus bulvių klausimu, skelbia, kad didelę dalį Maskvos gyventojų sunaudojamų bulvių teks "importuoti" iš vakarinių respublikų: Gudijos, Latvijos, Lietuvos ir Estijos. Tam tikslui sudaryta speciali transporto organizacija, kuri tas bulves iš vergų respublikų gabens į Maskvą, kuriai reikia 710,000 tonų bulvių.

Islandija neims pajamų mokesčių

REYKJAVIKAS. — Antradienį pradėta Rischerio-Spasskio šachmatų partija buvo nebaigta ir turėjo būti tęsiama vakar. Epasskis turėjo nedidelę persvarą ir stebėtojai pranašavo lygiąsias.

Islandijos vyriausybė paskelbė, kad ji neims pajamų mokesčių iš abiejų šachmatininkų, kurie abu gaus 250,000 dol. Vyriausybė galėjo uždėti mokesčius: laimėtoji 28,000 ir pralošėji — 16,000 dol. Islandijos pareiškime sakoma, kad ji turi viltį, kad ir lošėjų tėvynės neims iš jų pajamų mokesčių už laimėtus prizus.

Tarptautinės Šachmatų Federacijos pirmininkas dr. Euwe pareiškė girdėjęs, kad Fischeris, laimėjęs čempiono titulą, sutiktu vėl su Spasskiu žaisti už metus. Paprastai, užtrunka treji metai, kol visi varžovai, norį laimėti čempiono titulą, persirungia tarpusavyje zoninėse varžybose, kol belieka vienas.

Šeimininkai islandai organizuoja po lošimų didelį banketą, kuriame bus įteikti piniginiai čekiai laimėtoji ir pralaimėjusiam. Jie tikisi, kad bankete dalyvaus ir Fischeris. Islandai Fischerio nemėgsta. Jo prestižo nepagerino ir tai, kad jis su draskė voka, kurį jam 8 metų vaikas davė pasirašyti, rinkdamas autografus. Spasskis voka jau buvo pasirašęs, tačiau Fischeris pirma pasirašė, o paskui jį suplėšė ir numetė ant žemės. Vaikas ėmė verksti. Fischerį islandai gerbia, kaip šachmatų genijų, tačiau Spasskį jie geriau mėgsta, kaip džentelmeną ir sportininką.

Britų karališkos šeimos gedulas

LONDONAS. — Vakari Britanijos karalienė Elzbieta ir princesė Anne turėjo išvykti į Olimpiadą Muenchene, tačiau jos kelionę atšaukė dėl princo Williamo mirties. Jis žuvo skrisdamas lektuvu į aviacijos šventę. Princas buvo patyręs lakūnas, išskraidęs virš 700 valandų.

Princas William buvo vyriausias Gloucesterio kunigaikščio sūnus, karalienės pusbrolis gimęs 1941 metais. Jis baigė Euton mokyklą ir Cambridge universitetą. Studijavo ekonomiką ir politinius mokslus Stanford universitete, Kalifornijoje. Penkeris metus praleido Britanijos diplomatinėje tarnyboje Nigerijoje ir Japonijoje. Vėliau jis sugrįžo į tėvų dvarą Barmvelli Northants.

Princas buvo viengungis, jis paliko tėvus ir brolių, princa Richardą.

"Pravda" dejuoja, kad Maskvoje pritrūks sandėlių bulvėms sukrauti. Laikraštis sako, kad dabar statomi sandėliai turės 75,000 tonų talpumą, tačiau reikės didelių pastangų sandėlius laiku užbaigti.

Sunkvežiminių vairuotojai, geležinkelio darbininkai ir kolūkiečiai "vakarinėse respublikose" raginami stengtis surinkti visas bulves iki spalio 5 dienos, kada jau gali prasidėti šalnos. Valdovai bijo, kad lietuviai, latviai ir estai gali sušaldyti Maskvai skiriamas bulves.

Žydai nemokės šantažo pinigų

TEL AVIVAS. — Žydų Agentūra, kuri susideda iš Pasaulio Zionistų vykdomosios tarybos ir iš Amerikos žydų agentūrų atstovų vienbalsiai nutarė nepasiduoti Sovietų Sąjungos valdžios šantažui ir nemokėti sovietų žydams uždėtų mokesčių už mokslą.

Agentūra nutarė visame pasaulyje organizuoti pasmerkimus sovietų valdžiai dėl tų mokesčių. Bus ieškoma draugiškų vyriausybių paramos, organizuojami protestai.

Žydų pasitarime buvo nurodyta, kad sovietų valdžia, gaudama mokesčius už išleidžiamus žydus, gali tuos mokesčius vis didinti, gali ir pinigų paėmėti, žydų neišleisti. Žydų pagrindinės organizacijos nepritaria šantažo pinigų mokėjimui.

Britai sustabdo paskolą Ugandai

LONDONAS. — Britanija sustabdė išmokėjimą savo paramos Ugandai, kuri įsakė išvažiuoti visiems Azijos kilmės žmonėms, kurių daugelis turi britų pasus, nors gyvena Ugandoje.

Britanija šelpia Ugandą po 11 mil. dol. kasmet. Dabar sustabdyta paskola siekia 21,5 mil. dol. Britų vyriausybė, paskelbdama apie paskolos sulaikymą, siekia išspėti Ugandos prezidentą, kad jis nerizikuotų britų draugiskumu.

Ugandos prezidentas Amin pagrąsino nacionalizuoti visus užsienio investavimus Ugandoje. Vien Britanija turi investavusių apie 30 mil. dol.

"Tegu azijatai važiuoja į Britaniją. Per metus britai pamatys, kodėl mes juos išvarėme ir patys pradės skystis", pareiškė generolas Amin, Ugandos prezidentas.

BAKERSFIELD. — Kalifornijoje mirė 69 metų moteris Charlotte Story, kuri pagarsėjo prieš keliolika metų kaip didžiausios šeimos motina. Ji pagimdė 22 vaikus, iš kurių 20 dar gyvena.

PIRMOJI LIETUVĖ SKULPTORĖ

Nedaug teturime Detroito dailininkų — vos keli. Kiek daugiau pastebime amerikinių mokyklų auklėtinių. Yra buvę net keliolikos menininkų mėgėjų parodų. Tokios parodos susilaukia lietuviškos visuomenės dėmesio, gausiai lankomos.

Pirmą vietinio skulptoriaus nei skulptorės neturėjome. Tiesa, kaimyniniame mieste, Windsor, (Kanadoje) karts nuo karto reikiama su savo skulptūrų kūriniams — biustais, gana aukšta technika ir talentu. Elena Weir — žebrauskaitė. Bet šis lietuvišką vis dėlto gyvena ne Detroito, bet Windsor, Kanadoje. Be to, jokios parodos jai čia nebuvo suruošta.

Štai, kai gavau žinią, jog po keturių metų išsamių ir ryžtingų studijų, tikrai aukšto talento menininkė Birutė Rauckienė, žymaus lietuvių pramonininko žmona, augindama ir auklėdama 4 įvairaus amžiaus vaikus, Marius 19 m., Petras 14 m., Paulius 12 m., Aldona 8 m. — pagaliau užbaigė savo lankomą mokyklą — *The Art School of the Society of Arts and Crafts* Detroit, Michigan. 1972 m. rugpjūčio mėn. 19 d. ši mokykla jai išdavė menininkės — skulptorės diplomą.

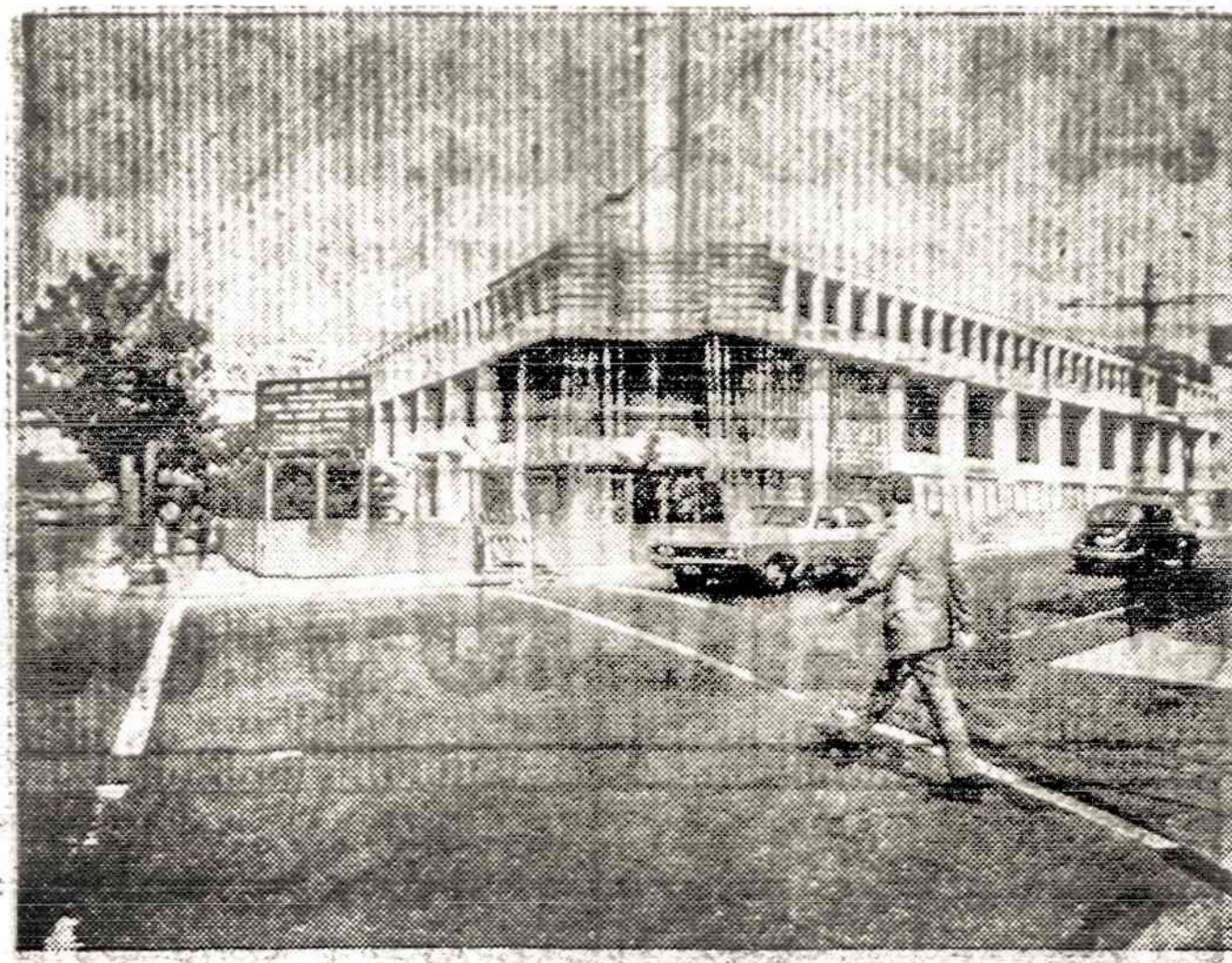
1972 m. rugpjūčio mėn. 19 d. Detroito vienas didžiųjų amerikinių laikraščių "Free Press" gana plačiai ir išsamiai aprašė solenizantės pasisekimą gaunant skulptorės — menininkės diplomą. Taip pat prie interview korespondentas idėjo ir jos nuotrauką.

Tad po nemažo laimėjimo menė, nors tai yra tik pirmosios kregždutės, tačiau menininkėi toks diplomus duoda teise tuo vardu vadintis, o meno darbai seks iš paskos... bet tuo džiaugiasi šeima, jos vyras Vytautas, jos tėvas p. Dargi-navičius, vaikai ir artimieji. Džiaugiasi draugai ir bičiuliai šiuo laimėjimu.

Diplomo gavimo proga artimi kaimynai, Nijolė ir Kazys Žutautai sumanė suruošti solenizantei gražų pobūvį. Šios vaišės įvyko prabangiai švytuose Žutautų namuose, 11044 Olive St., Warren, Mich. 48092. Svečių suvažiavo iš arti ir toli 32 asmenys, o jų tarpe — jaunimo atstovai.

Ponia Nijolė Žutautienė pasveikino solenizantę jos laimėjimo, jos kūrybinių mokslų apvainikavimo proga, t. y. diplomu gavimo dieną — 1972 m. rugpjūčio mėn. 19 d. Ji išreiškė nuostabos jausmus, kad Birutė, būdama 4 vaikų motina, sugėbė savo kieta valia ir ryžtu, pasiaukoti šeimai ir studijuoti jamam mėnui. Jai pavyko nugalėti visus sunkumus. Ir Birutė Rauckienė visų doroitietė, Michigan. 1972 m. rugpjūčio mėn. 19 d. ši mokykla jai išdavė menininkės — skulptorės diplomą.

Šaulių Sąjungos Spaudos informacijos ydovais, LSTC V. pirmininko įgaliotais pasiūlė, kai bus dailės tapybų ir skulptūrų pakankamai suruošti Birutė Rauckienei Lietuvių namuose paroda. Tai nerastis susitarimas. Mačiasiam įvairias statulas gipso ir bronzos lydinii, aliejinii tapybų, iš anksto galima pranašauti naujai menininkėi pasisekimą.

Washingtonė statomi nauji FBI štabo rūmai, pavadinti mirusio direktoriaus Edgar Hoover vardu. Pastatas kainuos 102 mil. dolerių.

Apie Vasario 16 gimnaziją

Perskaiciąu ilgą J. Vaičiūno pasikalbėjimą su inž. S. Kungiu — "Inž. Kungys apie Vokietiją ir Vasario 16 gimnaziją". Naujienų liepos 31 d. numeryje, ir pagalvojau, kodėl S. Kungys tu pastabų nepasakė gimnazijos vadovybei, o kelia įsivesumoni. Tokie rašiniai nepadaeda gimnazijos išsilaikymui, o tik kenkia. Viso pasaulio lietuvių interesus turėtų būti prisidėti prie gimnazijos išsilaikymo, vietoj ją žlugdžius. Keletas S. Kungio pastabų yra teisingos, kaip (ai dėl) nebloga maisto, dėl aplinkos ir piliš aplaidumo, dėl mokytojų, ypač kapeliono, glaudesnio bendradarbiavimo su mokiniais, tačiau yra ir nevisai teisingų priekaiščių. Gale straipsnio supratu, kodėl toji kritika daroma. Ogi todėl, kad draugams pasiteisinti, kad jis gyvendamas visai netoli gimnazijos, savo vaikų į ją neleidžia. Taigi, turi būti priežastis, kodėl jis nepareimė gimnazijos, leisdamas į ją vaikus.

Kodėl S. Kungys neleidžia savo vaikų į Vasario 16-tos gimnaziją?

Ar dėl to, kad bendrabutyje nebuvo drausmės, kaip kad jis sako pasikalbėjime. Ar dėl to, kad gale metų vaikų lankymas bažnyčios sumažėjo? Ne, visai ne dėl tų priežasčių, nes jo vaikai visai nebūtų gyvenę bendrabutyje, o bažnyčią būtų lankę kartu su tėveliais. Tai kodėl jis savo vaikų nesiuntė į lietuvių gimnaziją, bet į vokišką gimnaziją? Iš jo draugų Huertenfelde, teko patirti, kad to tikrąja priežastimi buvo noras, kad vaikai geriau išmokyti vokiečių kalbos. Mat, Vasario 16-tos gimnazijoje iki 7 klases dauguma dalykų dėstoma lietuvių kalba, o tik nuo 7 klases viskas dėstoma vokiečių kalba. Daug lietuvių iš Amerikos siunčia vaikus į Vasario 16 gimnaziją, kad daugiau ir taisyklingsiau išmokyti lietuvių kalbos, bet ne dėl vokiečių kalbos išmokimo.

Teko du iš tos gimnazijos mokinius nuvežti mašina į Chicagoje įvykusių jaunimo šventę ir patirti jų nuomonę šiais klausimais. Drausmė bendrabutyje buvusi net perdidelė, nustatytomis valandomis teko sėdėti prie stalo ir ruošti pamokas, nustatytu laiku teko gulti ir keltis. Vadinamoje pilyje (tada dar nebuvo naujo bendrabučio pastato), viename kambaryje gyveno keturi nerūkūs studentai. Rūkyti leisdavo specialiam kambaryje. Nors Vokietijoje mokiniams leidžia rūkyti nuo 16 metų, jie ten per metus neįpratę rūkyti. Nors Vokietijoje jauniems leidžia lankyti alines, Los Angeles jaunuoliai neįpratę gerti alaus. Ir visoje gimnazijoje buvo žinomas tik vienas girtuoklis, kurį vadovėybė galė metų pašalinti iš mokyklos.

Dėl lankymo bažnyčios esąs kaltas tik kapelionas, kuris per kiekvieną pamokslą vis bardavo mokinius. Jiems įgrisę tie priekaištimai ir barinimai ir dažnai nuvedavo į kitas bažnyčias, net su kai kuriais mokytojais nuvažiuodavo į Heidelbergą. Kapelionas ir kiti kunigai, turėję daugiau bendrauti su studentais, pvz., ateitininkų ratelis būvęs visai neįvykęs.

Dėl kalbų, kad lietuvių gimnazijoje esą nemažai iš Vokietijos gimnazijų išmestų mokinių, visai netiesa. Vokiečiams neįmanoma lankyti Vasario 16 gimnaziją, nes čia dėstomi dalykai lietuvių kalba. Buvusi gimnazijoje tik viena vokiečių, kuri studijuoją kalbas, ir ji norėjusi išmokyti lietuvių kalbos.

tačiau ji nebuvo išmesta iš kitos gimnazijos. Heidelbergo apygardoje moklas esąs aukščiau pastatytas, negu kitose Vokietijos srityse, tad kai kurios silpniesiems mokiniams būna per sunku, o ypač esą sunkūs baigiamieji 9-tos klases egzaminai. Senesnių mokytojų esą tik keturi, bet jie gerai sugyvena su mokiniais ir esą savo srityje specialistai ir geri dėstytojai. Mano nuomone, būtų sveika visiems lietuvių mokiniams tarp 12—17 m. lankyti bent porą metų Vasario 16 gimnaziją. JAV mokyklos ten gautus kreditus pilnai užskaito ir nė vieni mokslo metų nepraranda. Vasario 16-tos gimnazijos vadovybė yra pareigingą, tvarkingą ir darbštą. Jei norite tikrų informacijų, rasysite direktoriui V. Natkevičiui, D-684 Huertenfelde, West Germany.

A. Skyrius

DETROIT, MICH.

Arnoldo Giedračio pralaimėjimo diena, Amerika įpratus juoktis. Saldarūksčiai juokiasi ir režisierius Arnoldas Giedraitis savo naujame pastatyje Diena Pralaimėtojų Gyvenime (A Day in the Life of Losers). Tai yra originali improvizacija su muzika, aliekama Košmarų palengvinančios kompanijos. Spektakliai vyksta Albright Theater, Second Street at Jefferson, Warrenville 8 val. vak. penktadieniais ir šeštadieniais, 7 val. vak. sekmadieniais. Bilietai 3 dol., studentams 2 dol. Telefonas 393-9757. *Saulius Simoliūnas*

• Einu, einu, o vis ant vietos. (Laikrodis)
• Eina be kojų, muša be rankų, o negyvas. (Laikrodis)
• Sirdis pakulų, sėrmėga tauky, o ant viršaus saulė sviečia. (Zvake)
• Aukštai žydi, žemai vaisius. (Bulvė)

LIETUVOS VARDŲ KILMĖ

Daugelis nori patirti, iš kur yra kilęs Lietuvos vardas, bet mažai kas šį klausimą studijavo. Apie lietuvių tautą ir lietuvių kalbą yra parašyta daug knygų ir brošiūrų. Lietuvių minimi senuose atsiminimuose ir metraščiuose. Ten minimas ir Lietuvos vardas.

Juozas Venclova, dirbęs prie šios studijos 20 metų, peržiūrėjo labai daug senų dokumentų. Savo studijoje jis nurodė kiekvieno žodžio metrikaciją ir surašė Lietuvos praeitį liečiančias knygas. Jis perskaitė šimtus knygų ir parašė 52 psl. knygele, pavadintą LIETUVOS VARDŲ KILMĖ. Minkšti viršeliai, kainą \$2. Knygelė jums bus pasiūsta, jei du dolerių atsiųsite šiuo adresu:

NAUJIENOS, 1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

Jau kuris laikas atspausdinta ir galima gauti knygų rinkoje CHICAGOS LIETUVIŲ ISTORIJA

Alekso Ambrose knyga, aprašanti paskutinių 90 (1869-1959) metų Chicago lietuvių gyvenimą ir jų atliktus darbus. 654 psl. Kaina \$8.00. Išleido Amerikos Lietuvių Istorijos Draugija. Knygoje aprašyta pirmas Chicago atvažiuojus lietuvių, pirmos lietuvių kolonijos, jų suorganizuotos šalpos draugijos, statytos bažnyčios, įsteigti laikraščiai, kurių viso buvo 121, 41 teatro draugia, 48 pasaulietiški chorai, 9 bažnytiniai ir 314 veiklesnių žmonių biografijos. Duoti dokumentuoti katalikiškų, socialistinių, laisvamanisčių ir kitų organizacijų atlikti darbai, įsteigtos mokyklos, skaityklos, bankai ir kt. Norintieji šią knygą įsigyti, prašomi parašyti čeki arba Money Order. AMERIKOS LIETUVIŲ ISTORIJOS DRAUGIJOS vardu ir pasiūsti: 1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608

Nuo 1914 metų

Midland Savings aptarnauja taupymo ir namų paskolų reikalus visos mūsų apylinkės. Dėkojame Jums už mums parodytą pasitikėjimą. Mes norime būti Jums naudingi ir ateityje.

Sąskaitos atidarytos iki \$20,000.

Frank Zogas, President

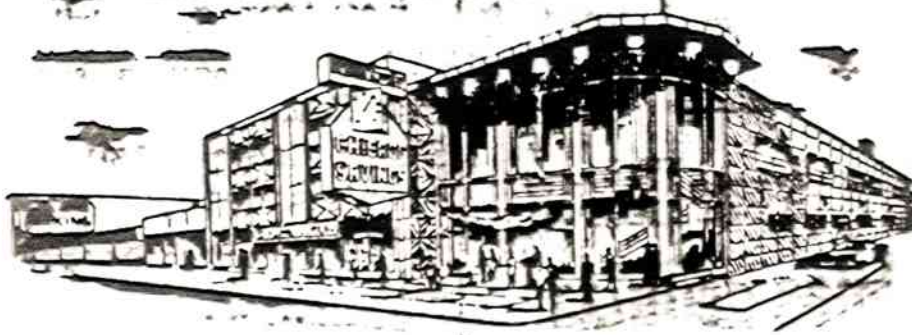
5% Passbook Savings All accounts compounded daily — paid quarterly

6% 2 Years Savings Certificate (Minimum \$5,000)

MIDLAND SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

4040 ARCHER AVENUE CHICAGO, ILLINOIS 60632 PHONE: 254-4471

Chicago Savings and Loan Association

6% PER ANNUM ON CERTIFICATES OF \$5000 OR MORE Two Year Maturity

5 3/4% PER ANNUM ON CERTIFICATES OF \$1000 One Year Maturity

5% PER ANNUM ON ALL PASSBOOK ACCOUNTS

5 1/4% PER ANNUM SHORT TERM 3 OR 6 MONTH TERM Minimum \$1,000

CHICAGO TAUPYMO IR SKOLINIMO bendrovė dėl bet kokių jūsų namo pagerinimų duoda paskolas nuo \$500.00 ir daugiau finansavimui. O gal Jums yra reikalingi pinigai dėl kitokių reikalų? Ar jei neturite nuosavo namo ir Jums nusibodo mokėti aukštą nuomą, įsigykite nuosavą namą. DIVIDENDS COMPOUNDED DAILY PAID QUARTERLY

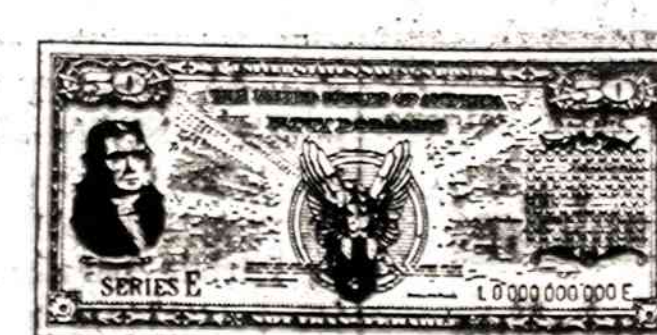
Chicago Savings and Loan Assn. Philomena D. Pakel, President

6245 So. WESTERN AVE. TEL.: GR. 6-7575 HOURS: Mon. 12 P. M. to 8 P. M., Tues. 9 to 4, Thurs. & Fri. 9 to 8, Sat. 9 to 12:30

Great American Dream Machine.

America is the place that is made out of dreams. And U.S. Savings Bonds have been helping to make happy dreams come true for years. Now, Bonds mature in less than six years. That means your dreams can come true faster than ever before. You can buy shares in your particular dream by joining the Payroll Savings Plan where you work, or the Bond-a-Month plan where you bank. Before you know it, your American dream will be a reality.

Now U.S. Bonds pay 5 1/2% interest when held to maturity of 5 years, 10 months (4% the first year). Bonds are replaced if lost, stolen, or destroyed. When needed they can be cashed at your bank. Interest is not subject to state or local income taxes, and federal tax may be deferred until redemption.

Take stock in America. Now Bonds mature in less than six years.

NAUJIENOS 1739 So. Halsted Street Chicago, Ill. 60608

— NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL. — THURSDAY, AUGUST 31, 1972

PERVERSMO NUOTAIKOS

(Tęsinys)

Dar ir kita aplinkybė buvo ta, kad nemažai skaičių darbininkų samdydavo amatininkiško pobūdžio dirbtuvėse, kurios samdėsi darbo jėgos nuo vieno iki keturių ar penkių darbininkų. Jos mokėjo pagal savo išgales, žinoma, žiūrint, kad ir pačiam tam dirbtuvėse savininkui kas nors dar atliktų. Vėrciant juos daugiau mokėti, kai toks darbdavys pamatytų riziką, jog ir jam gali nieko nelikti, ar dar ko gero ir iš savo uždariojo pridėti, žinoma, visai atsisakyti nuo samdomos jėgos ir verstųsi tik tuo, kiek jo pačio rankos gali atlikti.

Be to, prie esamų Lietuvoje darbo sąlygų darbininkai jau buvo daug ko atsiekę. Žinoma, neteko lyginti jų padėties su pramoniniai išsivysčiusiais kraštais, kur už raumenų jėgą neretai gaunamas atlyginimas buvo net aukštesnis už raštininių personalo algas. Bet jau pastoriai turįs darbą ir Lietuvoje darbininkas turėjo tiek pajamų, kad galėjo būti ne tik sotus, išlaikyti savo šeimą, užsivilkti padoresnę rūbų elutę šventadieniais, dargi kitas turėjo progos pamatyti ar net ir įsigyti nors ir mažus namelius priemiestyje savo šeimai. Darbininkai ir profesionalai buvo neblogai susiorganizavę. Turėjo kas jų reikalus ginti seime ar vyriausybėje. Tai at-

likdavo ne vien tik socialdemokratai, bet ir Darbo Federacija. Nors buvo kalbama, jog Krikščionių demokratų partija ėmėsi iniciatyvos įsteigti Ūkininkų sąjungą ir Darbo Federaciją tik vien tuo pagrindu, kad galėtų per rinkimus sužvejoti daugiau balsų ūkininkų ir darbininkų tarpe, bet jei ir taip būtų jos atsiradusios, tai jos gyvenimo praktikoje reikėsi pagal savo paskirtį. Kartais Darbo federacija lenktyniavo savo pasiūlymais darbininkų būklei pagerinti ir su socialdemokratais. Jiems kai kas ir pavykdavo ta prasme atlikti ir darbininkų gerovės reikalui. Paspausdavo jie dėl bendro krikščionių bloko vienybės išlikymo pabalsuoti už pasiūlymą ir Krikščionių demokratų frakciją. Kartais už tuos jų pasiūlymus balsuodavo net Ūkininkų sąjunga, žinoma, jei tai lietuvių tik miesto darbininkijos interesus. Tokiu būdu ir seime praeidavo darbininkams palankūs įstatymai.

Savaime suprantama, darbininkai pasiliko reiklus ir gal net dar daugiau ir K. Grinius ir M. Slezevičius vyriausybę atsi-
stojus prie valstybės vairo, kur į valdžios koaliciją įėjo ir socialdemokratai, turėję valdžios net ar tris ministerius. Bet ir ta savoji valdžia prie esamų sąlygų buvo turėjo kas jų reikalus ginti seime ar vyriausybėje. Tai at-

teko ir j pačių darbininkų reikalus žiūrėti iš valstybinio taško. Stengtis žymiai pakelti darbininkų atlyginimus ir kitais būdais greit pagerinti jų socialinę būklę buvo sunkiai išsprendžiama problema. Čia ir streikų laisvė, galima sakyti, nieko negalėjo lemti. Norint pakelti atlyginimus būtų buvę galima tik keliant kainas už pagaminamus gaminius. Tada pagal gyventojų pajėgumą kainos būtų pasidariusios varotojui sunkiai bepakeliamos. Sumažėjus prekių suvartojimui savaime turėtų kristi ir jų gamyba. Atsirasų nedarbas, o tai kaip tik lyg skaudžiausia ryškė palietų darbininkus, netekusius darbo.

Bedarbis darbininkas Lietuvoje atsidurdavo sunkiai ir įsivaizduojamoje padėtyje, net tek-davo alksti. Jokio nedarbo draudimo, aišku, Lietuvoje nebuvo, ir patys darbininkai jokių san-taupų neturėjo pasidėję bankuose. Iš karto jie pasijusdavo kaip karštu vandeniu plikomi, negalėdami rasti jokios pagalbos. Tiesa, tie reikalai buvo pavesti savivaldybėms, bet ir jos tiems reikalams neturėjo išteklų. Valstybės išdais irgi būdžetė sumų tam reikalui taipgi neturėjo. Tad toji šalpa, kad ir būdavo, bet tik tiek, kad nedirbančius apgintų nuo bado grėsmės, bet ne nuo skurdo, užklupusio darbininko šeimai. Tai nedarbas tapdavo valstybei didele, sunkiai spren-džiama problema, ir todėl vi-sais būdais buvo stengiamasi jo išvengti. Tad, negalint patenkinti darbininkų reikalavimų jiems apčiuopiamu pagerėjimu, kilo jų tarpe irgi nemaža nepasitenki-mimo kad ir sava vyriausybė. Kartais jų tarpe pasitaikydavo ir piktoko niurnėjimo, grasinan-čio savo pasirinktomis priemo-nėmis patenkinti jų reikalavi-mus.

Savaime susidarė įspūdis daug kam ir iš šalies žiūrint, kad vy-riausybė, pasirinkusi sau pilnos demokratijos įgyvendinimo Lie-tuvoje kelią, uoliai darbuodama-si ūkinės pažangos reikalui, at-rodė, visai nekreipė dėmesio į nepalankiai besireiškiančias nu-otaiikas ir visuomenėje opozici-jos dėka prasidėjusį rūgimą. Gal būt, nesuprato iš to kylancio jos egzistencijai pavojaus. Tur būt, tai laikė pereinancio mo-mento reiškiniumi ir tikėjo, kad sa-vo kadencijos trijų metų laiko-tarpėje ji galės atlikti didelę da-lį savo užsibrėžtų uždavinių ir pasieks įtikinančių rezultatų, kurie ne tik išsklaidys tą kaip ir dirbtinį rūką, bet ir pati tuo laikotarpiu taip įsitvirtins, jog

sekančiais seimo rinkimais tik-riausiai gaus daugumą balsų ir galės ir toliau valdyti kraštą. Bet taip manydama ji klydo. Opozicija, matyti, irgi jautė, kad ji, jei lauks iki vyriausybės ka-dencijos pabaigos, iki naujų sei-mo rinkimų, tai pasivėluos. Opo-zicija naudojo visas priemones, kad kuo greičiau išstumtų iš val-džios vėžimo. Diena iš dienos brendo pavojus jos egzistencijai. Padėtis darėsi trapi, nebetikra ir pavojinga.

Vasarai, berods, daugiau nei įpusėjus, prezidentas dr. Kazys Grinius lankėsi keliose provinci-jos vietovėse — miestuose. Vi-sur, kaip jam ir daugeliui rodė-si, valstybės galva būdavo labai šiltai ir pagarbiai visuomenės sutinkamas. Lankydams Šiau-lius, jis aplankė ir parapijos baž-nyčią. Tos parapijos klebonas prezidentą K. Grinių pasitiko prie šventoriaus su gausiu būriu tikinčiųjų su baldakimu ir vė-liavomis. Po pasisveikinimo žo-džių prezidentas ir klebonas, var-gonams grojant iškilmingo him-no melodijas, po baldakimu įžen-gė į katalikų religinės šventovės vidų. Dr. Kazys Grinius, berods, buvo neapraktikuojantis katali-kas. Bet jis krikščioniškos dvasioje išaugusio kultūra ir civi-lizaciją vertino ne pagal savo re-liginį nusiteikimą. Tai, kas krikščioniškos eros ilgais šimt-mečiais subrendo, susiklostė, iš-auko kultūrinę, teisinę, morali-nę sritį, ir mūsų laikų civilizaci-jų juk tebėra laikoma svarbiausia jos turinio dalimi. Krikš-čioniškos sampratos atsakomy-bės jausmas ir šiandien vieno-dai tebesaisto tikinčiuosius ir netikinčiuosius ir vakaruose pil-nai įsigyvenusiose demokratijo-se. Ir dr. K. Grinius visai netu-rėjo nei noro, nei tikslo atitrūkti nuo tos krikščioniškai supras-tos kultūros bei civilizacijos. Juo labiau, kad vakarietiškos demo-kratijos ne tik vertino, bet ir rūpinosi, kad toji civilizacija ne-žlugtų, nes jos sužlugimas būtų laikoma didelė katastrofa visai žmonijai. Žinoma, jis tuo savo lankymosi religinėje šventovėje norėjo ne vien tai išreikšti, jau esame čia ką tik pastebėję, bet ir įtikinti tikinčiuosius, jog ir dabartinė vyriausybė pripažįsta religijos svarbą ir vaidmenį tau-tos bei valstybės gyvenime, ir ji nesirengia ne tik varžyti re-liginės laisvės, bet leis netruk-domai jai reikštis krikščioniškos dvasioje ugdyti moralines ir kul-tūrinės vertybes. Nėra bažny-čiai tad ko baimintis dėl religi-

nos laisvės suvaržymų Lietuo-vyje. Tas jo apsilankymas Šiaulių bažnyčioje buvo įvairiai kome-nuojamas, daugiausia pagal sa-vo siaurai suprastus įsitikini-mus ir pagal partines nuotaiikas.

Matyti, prezidentas jautėsi ir pats nedvejodamas atliekams nau-dingą Lietuvai vaidmenį. Sten-gėsi net išlikti ir tose paprastu-mo formose, kaip ir anksčiau kad buvo. Kratesi iškilmingų pa-lydų, ir net jam nelabai patiko, kaip valstybės galvai, pridera-ma apsauga. Nesijautė, kad at-liekant garbingas pareigas sa-vo tėvynei, būtų buvę reikalo galvoti apie savo asmeniui gali-mus pavojus. Jis gal, kaip ūki-ninko sūnus, o gal slegiamas valstybės rūpesčių, matyti, la-bai anksti keldavosi. Kartais ge-rokai prieš saulėtekį jis palik-davo savo prezidentūros rūmus. Stačiai tarsi lyg pabėgdavo iš jų. Išėdavo visai vienas, pės-čias, be jokios apsaugos pasi-vaikščioti po Žaliakalnį, po Ažu-olyną. Taip valandą kitą pakla-jojęs jis vėl grįždavo į presiden-tūros rūmus. Sutikę prezidentą vieną pėsčią ir be jokios apsa-u-gos ankstyvą rytą besileidžian-tį Vytauto Parko laiptais į Lai-svės alėją pasitaikė praeviai net apstulpdavo. Buvo kalbama, kad taip jis daręs dažnai net po du ar tris kartus ir savaite, ir tai būk užsėtose veik iki daugiau nei įpusėjusio rudens.

Opozicinės partijos ir visos jų grupės bei organizacijos, vienaip ar kitaip jiems talpininkavusios rinkimuose, Valstiečiams liau-dininkams ir Socialdemokratams paėmus valdžią ir savo rankas, nepoilsavo, nesnaudė, lyg būtų

nutarusios laukti jų valdymo ka-dencijos pabaigos iki naujų sei-mo rinkimų. Jos iš karto ėko su dideliu užsidedimu kovon, kad sutrukdytų valdžios ratų riedė-jimą, ir tamę savo darbe šilo daugiau, nei valdžią ir savo ran-kas paėmusieji savo užsibrėžtai programai įgyvendinti. Suteiki-mas visų tų žodžio, spaudos ir susirinkimų laisvių buvo jiems viena iš geriausių priemonių tai valdžiai griauti. Ne vienas net iš šalies žiūrėdamas pagalvoda-vo, kad tas valdžios padarytas mostas demokratijos labui yra savo krūtinės apnuoginimas opo-zicijos taikomam durklui. Tokių laisvių dar nė viena opozicija ne-buvo turėjusi Lietuvoje. Juk valdžios veiklai tie spaudos, žo-džio bei susirinkimų suvaržymai niekados nebuvo jokie varžtai. Niekas gi nevaržė tada tų drau-dimų metu pagirti valdžios dar-bus, jai pritarti. Jų atžvilgiu gerai nusiteikusi spauda nė cen-zorių nebuvo trukdoma. Papras-tai cenzoriai pozicijos spaudos net ne teksto neskaitydavo antspaudo ir pasirašydavo, jog leidžiama spausdinti. Tad, aiš-ku, kad tie visi spaudos, susirin-

kimų suvaržymai būdavo tik apinasris opozicijai pažaboti. Neslėptina, jog krikščionių de-mokratų blokas nuo pat Steigia-mojo seimo laikų vis būdavo pa-čios valdžios viršūnėje. Pirmu smulku grojo, kai buvo koalici-joje su valstiečiais liaudininkais, o paskutiniiais priešrinkiminiais metais ir patys vieni jau galėjo šeiminkauti kaip jiems patiko. Opozicija, būdama mažumoj, ne-galėjo niekur valdžioj jiems bėpa-stot keliu. Ir reikia pripažinti, kad tais jų vadovavimo laikais buvo su koalicijos pagelba ir be jos labai didelių darbų atlikta. Bu-vo priimta ne tik Lietuvos kons-titucija, nustatanti demokrati-nės valdymosi formas, išleistas Žemės reformos įstatymas, įsteigtas Kaune Vytauto Didžio-jo universitetas, įvesta tvirta va-liuta, padengta auksu. Nors anuomet tautininkų spauda tvir-tino, kad litas neišsilaikys, bet ta kritika pasirodė buvusi tuš-čia ir be pagrindo.

(Bus daugiau)

"NAUJIENOS" KIEKVIENO DARSO ŽMOGAUS DRAUGAS IR BICJULIS

KNYGOS ANGLŲ KALBA

A VISIT TO SOVIET OCCUPIED LITHUANIA. Čikagietės įspūdių o-ku puotoje Lietuvoje apsilankius. 101 psl. Kaina \$1.00.

J. Jasminas, A KISS IN THE DARK. Pikantiškų ir intymių nuotykių aprašymai, paimti iš gyvenimo. Lengvas stilius, gyva kalba, gražiai išleista. 150 psl. Kaina \$2.50.

Kristijonas Donelaitis, THE SEASONS. Klasinės poemos "Metai" poeto Nado Rasteno vertimas. Gražus leidimas, 127 psl. Kaina \$3.00.

Dr. Juozas B. Končius, VYTAUTAS THE GREAT. Istoriniai DLK Vy-tauto bruožai, paliečiant to laiko Lietuvos valstybės ir jos kaimynų istoriją. 211 psl. Kaina \$3.00. Kietais viršeliais \$4.00.

Dauguma šių knygų yra tinkamos dovanos įvairiomis progomis. Jas ir kitas knygas galima įsigyti atsilankius į Naujienas arba atsiuntus čekį ar piniginę perlaidą.

NAUJIENOS

1739 South Halsted Street, Chicago, Ill. 60608

J. AUGUSTAITIS

ANTANAS SMETONA IR JO VEIKLA

154 pusl. knyga. Kaina \$1.50

Nei vienas žmogus, noris pažinti nepriklausomos Lietuvos ir Antano Smetonos valdymo laikotarpį, negalės apsieiti be J. Augustaičio pa-rauštos studijos. Ši knyga būtina kiekvienam, norinčiam pažinti ne-tolima Lietuvos praeitį. Lietuvoje gyvenusieji ir Smetonos valdymo laikotarpį pažįstantieji žmonės tvirtina, kad J. Augustaitis teisingiau-
siai ir išsiliausiai aprašė ir įvertino Antano Smetonos veiklą.

J. Augustaičio knyga galima gauti "Naujienose" darbo valandoms. Kas negali užteiti "Naujienas", tai prašomas persiųsti \$1.50 čekį arba Money Orderį, pridėdam 20 c. persiuntimui paštu, tokiu adresu:

NAUJIENOS

1739 So. HALSTED STREET, CHICAGO, ILLINOIS 60608

Gavę pinigų, tuojau knygą pasiųsime.

Raginkite savo apylinkę augti - taupykite!

Pas mus taupomi jūsų pinigai atlieka d-
didelius darbus. Pirmia, jie padeda Jums pa-siekti asmeniškus jūsų užsimojimus. Antra, jie padeda sukurti geresnę apylinkęs ben-druomenę ir parūpina fondus namams įsigyti.
Taupykite dabar. Santaupos, padėtos prieš 10 mėnesio dieną, neša nuostimius nuo mė-nesio pirmos.

6%
5%

PER ANNUM
ON SAVINGS CERTIFICATES
OF \$5,000, OR MORE,
2 YEAR MATURITY.

UNIVEST TAUPYMO
SĄSKAITOMS.

Taupymo indėliai
Apdrausti iki \$20,000.

UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St. Chicago, Ill. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS

Isteigta 1923 metais Tel. 421-3070

Istaigos pietuose kiemas automobiliams pastatyti

Jau išėjo seniai laukta

Juozės Vaičiūnienės knyga

TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENČIŲ TAKAIS

100 didelio formato psl., daug paveikslų. Kaina \$2.00.

Persiuntimui paštu reikia pridėti 25 c. egzemplioriui.

Ansambliai, chorai, grupės, užsakiusios 10 ar daugiau egzempliorių, nemoka pašto persiuntimo išlaidų.

Knygą galima gauti Naujienose arba pasiūdiant čekį ar Money or-derį tokiu adresu:

NAUJIENOS

1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

today's FUNNY

AFTER 40,
GO-GO GIRLS
BECOME
CHUG-CHUGGERS

Today's FUNNY will pay \$1.00 for each original "funny" used. Send gags to: Today's FUNNY, 1200 West Third St., Cleveland, Ohio 44113.

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608, Telephone MA 1-6100

SECOND CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

Subscription Rates:	
in Chicago \$22.00 per year, \$12.00 per six months, \$7.00 per 3 months. In other USA localities \$20.00 per year, \$11.00 per six months, \$6.00 per three months; Canada \$22.00 per year; other countries \$23.00 per year.	
Lithuanian News Rates:	
in Chicago \$22.00 per year, \$12.00 per six months, \$7.00 per 3 months. In other USA localities \$20.00 per year, \$11.00 per six months, \$6.00 per three months; Canada \$22.00 per year; other countries \$23.00 per year.	
Lithuanian News Rates:	
in Chicago \$22.00 per year, \$12.00 per six months, \$7.00 per 3 months. In other USA localities \$20.00 per year, \$11.00 per six months, \$6.00 per three months; Canada \$22.00 per year; other countries \$23.00 per year.	

Brežnevo koja spastuose

Sovietų Sąjungos gyvenimą atidžiai sekantieji žmonės žino, kad komunistų partijos pirmasis sekretorius Leonidas Brežnevas yra patekęs į spąstus, iš kurių jis negali atpažaiduoti savo kijos. Du metu Brežnevas kalbėjo apie Rusijos ir rusų okupuotų kraštų gyventojų "buities pagerinimą", bet šiandien apie tai jau nekalbama. Du metu kolchozų darbininkai ne tik dirbo ilgesnes valandas, dirbo šeštadieniais ir sekmadieniais, o šiandien kiekvienam aiškėja, kad trečiais paskutinio penkmečio metais kraštas liko be duonos ir be bulvių.

Komunistų partijos centro komitetui dirbantiesiems, bet Lietuvos darbo žmonių prakaitu mintantieji įvairūs pareigūnai dar ir šiandien žuio po kolchozus ir aiškina įvairaus lenktyniavimo svarbą "komunistinėje statyboje", tuo tarpu Brežnevas žino, kad ta "statyba" taip nustatyta, kad reikia kapitalistiniame pasaulyje ieškoti duonos bent komunistų partijos vadams ir policijai. Ferensas suvažiavusiems partijos regionų sekretoriams aiškina būtiną reikalą paspartinti darbą pašarų gamyboje, o Brežnevo pirkliai užsakė tiek kviečių, rugių ir kukurūzų Amerikoje, kiek tikslai jie galėjo rasti laisvoje rinkoje.

Oficialiai dar vis tebekalbama apie pasirošimus artėjančiam partijos narių valymui — čistkai, bet tikrovėje nepaklusnių partijos narių valymas jau eina visu smarkumu. Iš Ukrainos komunistų partijos išmestas ne tik sekretorius Šešetas, bet išmėtyti artimiausieji Šešeto bendradarbiai, vadovavę keliems svarbiems Ukrainos rajonams ir sėdėjusieji svarbesnėse pramonės šakose. Šiomis dienomis iš sosto išverstas Gudišio komunistų partijos sekretorius Mašerovas. Ilgus metus jis saivaliavo visoje Gudijoje. Sauvaliavo ne tik nualintame krašte, bet ir Gudijos komunistų partijoje. Iš atsakomųjų pareigų jau pradėjo lėkti ir įtakingesnieji Mašerovo draugai partijos ir valstybės aparate.

Dabartinis "tarybinis" Lietuvos "premjer" Josifas Maniūšis buvo didelis Mašerovo draugas. Maniūšis, vykdamas į Maskvą, veik kiekvieną kartą sustodavo Gudijoje ir išsikabėdavo su Mašerovu. Prasidėjus partijos narių valymui ir išmetus Mašerovą, panika apgaubė ir "tarybinę" Lietuvos valdytoją. Vyrauja įsitikinimas, sako grįžę turistai, kad Sniečkus, išsisukęs iš įvairių anksčiau buvusių partijos "čistkų", pajėgs ir šiandien išsisukti, bet Maniūšis saviu jau nebeįsitiki. Komunistų

INŽINIERIAI RUOŠIASI SAVO SUVAŽIAVIMUI WASHINGTONE

Pasaulio ir Amerikos Lietuvos Inžinierių ir Architektų Sąjungų (PLIAS ir ALIAS) viešasis suvažiavimas įvyks š. m. spalio 7, 8 ir 9 d. d. WASHINGTON, D. C. Twin Bridges Marriott Motel patalpose, US 1 ir I - 95. PLIAS ir ALIAS centro valdyba, kuri yra Los Angeles, Calif., suvažiavimo rengėjais pakvietė ALIAS Washingtono skyrių (Washingtono Lietuvių Technikos ir Gamtos Mokslų

partijos istorija jam sako, kad nemalonėn patekęs vienas grupės vadas į dugną nutraukia ir artimiausius savo draugus. Nužudžius Beriją, buvo atleisti ir gyvybės neteko artimiausieji jo bendradarbiai. Nušovus maršalą Tuchačevskį, tokio paties likimo susilaukė visa eilė sovietų maršalų; sušaudžius Aleksą Angarietį, čekisto kulka į pakaušį gavo visa eilė Lietuvos komunistų partijos centro komiteto narių. Pavarius Mašerovą, dreba ir Maniūšis su draugais.

Iš Maskvos į provincijas pasiųstieji propagandistai tvirtina, kad ruošiami "partijos dokumentų pakeitimai", dar labiau sustiprins komunistų partiją, suaktyvins visuomeninį gyvenimą ir įves discipliną komunistų partijos narių tarpe. Tokių kalbų besiklausantieji žmonės nežino, kas čia dabar darosi? Kuriam galui reikia stiprinti komunistų partiją? Kuriam tikslui reikalinga dar didesnė disciplina? Kiekvienam juk aišku, kad komunistų partija yra pati stipriausioji ne tik patioje Rusijoje, bet ir rusų okupuotose kraštuose. Komunistai kontroliuoja policiją, karo jėgas, žemės ūkį, spaudą, televiziją, radiją, aukšr ir brangenybes. Be komunistų partijos vadovybės niekas pajudėti negali. Komunistai skelbia, kad Sovietų Sąjungoje yra "centralizuota demokratija", bet visi žinome, kad be centro žinios joks sraigtelis nepajuda mažiausioje dirbtuvėlėje. Taip pat kiekvienas žino, kad jokios demokratijos Sovietų Sąjungoje nebuvo nuo pirmos bolševikų perversmo dienos. Užsieniams komunistai skelbia, kad jiems rūpi darbininkų gerbūvis, tuo tarpu jie rūpinasi tikslai savo asmeniškų gerbūviu, visai nekreipdami dėmesio į darbininką.

Iš Maskvos išsiųstieji propagandistai prasitaria, kad dabartinio valymo metu bus atkreiptas dėmesys į 24-to partijos kongreso nutarimų vykdymą ir Brežnevo instrukcijų pildymą. Kitaip sakant, jeigu darbininkai ir toliau lenktyniaus, jeigu penkmečio planą dar labiau sutrumpins, tai pasiliks partijoje, o kas to nepadarys, tai bus "išvalytas". Šios instrukcijos rodo, kad rusų komunistų statomas "socializmas" turi smėlio pamatus. Sovietų propagandistai nesėkmę bando suversti ant šalčių ir nederliaus, bet žmonėms aišku, kad nelaimės priežastimi yra centralizuota sistema, užmušanti dirbantiems bet kokią iniciatyvą, ir nepaprastai didelis žmonių išnaudojimas.

Brežnevas valo partiją, kad likusieji padėtų jam išlįsti iš spąstų. Amerikoje jis perka javus, kad pripildytų tuščias komunistų krautuvinių lentynas. Sovietų svėrėjai jau sveria ir pakuoja aukšr, kurį sovietų lakūnai turės atvežti į Ameriką ir užmokėti už javus. Kažin ar užteks Brežnevui aukso? Ar nevertėtų prekybos sekretoriui patikrinti, kaip tas aukšas pateko į Brežnevo rankas?

paskaitoms — dr. K. Čampė, simpoziumo pravedimui — inž. D. Šatas, informacijos reikalams — geol. B. Saldukienė, muz. D. Čampienė ir kt.

Suvažiavimo reikalais teko teirautis informacijų iš pirmųjų šaltinių: iš suvažiavimo rengimo komisijos pirm. Stasio Bačkaio (kuris yra JAV Susisiekimo dept. struktūrinių mechanikos sk. viršininkas ir vadovauja automašinų saugumo valstybinių standartų sudarymui ir kt.) ir iš PLIAS ir ALIAS centro valdybos pirm. inž. Vytauto Vidugirio, dėl kurio judrumo ir energingumo galima jį dažnai matyti bedis-kuojantį suvažiavimo reikalais su įvairių vietovių inžinieriais, tiek WASHINGTON, tiek BOSTONE, tiek CHICAGOJE ir kt.

Inž. V. Vidugiris neseniai lankėsi WASHINGTON, o CHICAGOJE jis turėjo kiek platesnį pasitarimą liepos 1 d. pas vienos ALIAS sk. pirm. arch. Albertą Kerelį, dalyvaujant skyrių bei kitų vienų primininkams: Brazilijos lietuvių inžinierių atstovus inž. Algirdas Idika, centro valdybos narys PLIAS reikalams inž. Juozas Danyšis iš Ottawos, Kanados, Toronto sk. atstovas inž. Henrikas Laupas, centro valdybos inž. inž. Eugenijus Vilkas, Bostono sk. atstovas inž. Donatas Šatas, Detroito sk. pirm. dr. St. Juzėnas, New Yorko sk. atstovas ir Metraščio redaktorius inž. Kazys Krulikas, Technikos žodžio red. inž. G. J. Lazauskas ir Red. Kol. narys inž. Viktoras Jautokas, buv. Chicago sk. pirm. čia aptarti suvažiavimo ir bendri sąjungos veiklos reikalai.

Suvažiavimui laikas (spalio 7 — 9 d.) parinktas todėl, kad tada WASHINGTON būna gražus oras, o spalio 9 d. švenčiama Kolumbo diena. Dalyviai (su karta atvykstantis šeimos nariais) turės geriausią progą aplankyti žymiausias WASHINGTON istorines vietas. Tokiu būdu ir programa sudaryta, kad ji būtų vertinga ne tik profesionaliui, bet ir turistiniui, visuomeniniui ir šiaip kultūriniam atžilgiui. Todėl rengėjai visus kviečia atvykti su šeimomis. Taip pat į suvažiavimą kviečiami ir kiti artimųjų profesijų žmonės, studentai ir kt. Rengėjai tikisi, kad iš didesnių vietovių dalyviai (kartu su svečiais) gausiai vyks organizuoti autobusais ir kitomis priemonėmis.

Suvažiavimo PROGRAMA
Pirmoji diena (šeštadienis — spalio 7 d.) — Dienos pirm. dr. Stepas Matas. Registracija, paskaitos, simpoziumo pravedimas, mokslinės paskaitos (vado-

vas dr. K. Čampė): "Kiekybiniai ir kokybiniai informacijos maitai" — dr. P. Zundė, "Lietuviai architektas išsivijoje" — arch. Edm. Arbas, "Lietuviai inžinierius tarptautinėje tarnyboje" — inž. V. Šliūpas ir A. Lukas. Toliau bus bendras darbo posėdis: skyrių ir kitų įvairūs pranešimai, o vakare — banketas, koncertas, premijų įteikimas. Pažymėtina, kad tai vyks viename iš WASHINGTON puikiųjų Marriott motelių, esančių Potomac upės pakrantėje ir Jeffersono paminklo šešėlyje. Gi bankete šokiams gros US ginklų pajėgų reprezentacinė koncertų kapela.

Antroji diena (sekmadienis — spalio 8 d.) — Dienos pirm. inž. Z. Brinkienė. Pamaldos Amerikos tautinėje šventovėje, šventovės apžiūrėjimas, priėmimas lietuvių architektų firmoje — Zubkus ir Assoc., WASHINGTON miesto apžiūrėjimas — ekskursija. Mokslinė paskaita: "Naujausi Marso tyrinėjimai, atlikti su Mariner 9" — dr. A. Klorė. Simpoziumas (praveda inž. D. Šatas): "PLIAS organizacijos esmė ir kryptis, ir jos vaidmuo organizuoto lietuvių profesionalo gyvenime". Po rezoliucijų priėmimo ir uždarymo bus Nepriklausomos Lietuvos Atstovybėje priėmimas.

Trečioji diena (pirmadienis — spalio 9 d.): naujosios ir buvusios centro valdybos bendras posėdis. Po to vyks specialus posėdis 1973 m. Mokslų ir Kūrybos Simpoziumo reikalu, dalyvaujant PLIAS, LB-nės ir kitų mokslinių bei akademinų organizacijų atstovams.

KITI VEIKLOS PASIREIŠKIMAI
Inžinierių veikloje yra dar ir kitų svarbių įvykių, būtent: 1. Architektūrinis konkursas — Los Angeles Lietuvių Bendruomenės namų suprojektavimui bei statybai. Jury komitetas sudarytas iš pirm. arch. Alberto Kerelio (2615 W. 71st St., Chicago, Ill. 60629, arch. Vyto Peldos, arch. Vyto Germano, arch. Jono Kovos, inž. Jono Jurkūno, inž. Juozo Rimkevičiaus inž. Viktoro Jautoko, inž. Grožvydo Lazausko. Konkursas terminai: uždarymas — spalio 7 d.), premijų paskelbimas — spalio 7 d. suvažiavime.

2. Sąjungos ženkluko konkursas jau yra pasibaigęs, tačiau rezultatai ir premijos bus paskelbtos taip pat suvažiavime. 3. Geriausio straipsnio "Technikos žodyje" 1971 metais konkursas. Šiam tikslui ALIAS centro valdyba skyrė tris premijas: 100 dol., 30 dol. ir 20 dol., norėdama paskatinti sąjungos narius, kad daugiau jungtųsi apie savo profesinę spaudą. Šie geriausi straipsniai bus nustatyti pačių skaitytojų, užpildant tam tikslui paruoštą anketa, atspausdintą pastarajame Technikos žodžio numeryje. Apie šiuos konkursus pakalbėsime kiek plačiau kita proga.

KVIETIMAS DALYVAUTI SUVAŽIAVIME
Pabaigai, paklaustas suvažiavimo rengimo komiteto pirmininkas inž. St. Bačkaitis, savo informaciją baigia visų kvietimu suvažiavime kuo gausiausiai dalyvauti, nes tai yra svarbus suvažiavimo pasiekimui. Rengėjai yra pasiryžę ir stengsis, kad PLIAS ir ALIAS suvažiavimas WASHINGTON būtų ne tik turiningiausias ir prasmingiausias, bet taip pat, kad jis duotų stiprų impulsą tiek lietuviškumo, tiek ir profesinių atžilgiu.

G. J. Lazauskas
VOSILKELIAI
Ak, tie vosilkėliai iš rugių miglotų! Jeigu jie kalbėtų, daug ką pabylotų! Aščiau per lauką — Labas, mergutė! Net rugiai sušnau, giruže sužulė! Ak, tie vosilkėliai iš rugių miglotų! Jeigu jie kalbėtų, daug ką pabylotų! — Tau taipogi labas! Vai, kiek į ju žydria puokštę prie akių pakeliam, pakeliam, pakeliam! Ak, tie vosilkėliai iš rugių miglotų! Jeigu jie kalbėtų, daug ką pabylotų! P. Vaičiūnas

ARKLIAI
Arkliai viena šaltą dieną Sunkiai vežė namo šieną; Tada viens kalbėti ima: "Reik į bałą verst vežimą". Kaip tik tarė, Taip padarė. Bet kas iš to jiems, išėjo. Šlapia šieną vilkt reikėjo, O pakol šienas neišdžiūvo, Suvis nėdė jieje būvo. Kas nedirba, mielas vaike, Tam nė duonos duot nereikia. P. Arminas

SKAITYK PATS IR PARAGING KITOS SKAITYTI
NAUJIENAS

NOVOS PAKRANTĖS

DR. ANTANAS J. GUSENAS

14

Pirmą kalbą Griškabūdyje Grigaitis pasakė rinkoje, prie šulinio. Privažiavo revoliucionierių vežimas, pasistatė vežimą prie šulinio, iškėlė vėliavą, iššovė kelis šūvius ir pradėjo kalbą. Pijus Grigaitis buvo jaunas studentas, bet buvo nepaprastai geras kalbėtojas. Aš Grigaitį girdėjau kalbantį Chicagoje, girdėjau jo kalbas kitose vietose, bet nieur jis taip karštai ir taip aiškiai nekalbėjo, kaip jis tuo metu kalbėjo Griškabūdyje. Aš girdėjau abi kalbas. Klausiau kalbos, bet visą laiką man rūpėjo kitas dalykas, būtent: revoliucionierių paleistų šūvių tūtelės. Aš buvau visai netoli vežimo, iš kurio kalbą sakė jaunas studentas, bet aš taip pat mačiau, kai vyrai išsitraukė revolverius ir paleido šūvius į viršų. Girdėjau, kaip suplėškėjo ginklai ir mačiau, kaip dideliu lanku šoko į viršų ir į šalį tuščia šovinio tūtelė ir nukrito žemėn. Man rūpėjo tūtelė, bet aš klausiausi ir kalbos.

Atsimenu, pradėjo jis nuo rusų — japonų karo. Jis nesigilino į karo tikslus ir priežastis, bet pasakė kelis pavzdžius, iš kurių matėsi, koki netikė ir negabūs buvo caro karo vadai. Paprasti rusų kareiviai buvo drąsūs ir kovingi, bet caro armijos generolai ir aukštoji karo vadovybė niekam netiko. Caras siuntė karo laivus į kovą prieš japonus, o japonų laivyno vadai veikė mūšio nuskandino caro karo laivus ir juose plaukusius girus ir apsilbausius admiralus. Kalbą baigė reikalavimu lietuviams teisės laisvai tvarkyti visus savo reikalus. Jis kalbėjo už lietuvišką mokyklą, už lietuvišką valstybę ir už lietuvišką valdžią visoje Lietuvoje. Jis pabrėžė, kad lietuviai gali geriau viską

tvarkyti be rusų, nes jie labiau apsišvietę, moka geriau susikalbėti.

Antrą kalbą jis pasakė šventoriuje. Ten jis, atsimenu, kalbėjo apie popą Gaponą ir labai netikusius caro valdininkus. Apie girtus caro valdininkus ir aukštą aristokratią ir aš buvau girdėjęs, bet apie Gaponą nieko tada nežinojau. Grigaitis viską taip pasakojo, tarytum jis pats ten būtų buvęs ir matęs, kaip Petrogrado žandarai ir kareiviai šaudė į neginkluotą minią ir visai nekaltus miesto darbininkus ir tikinčiuosius.

Istorikams reikia neužmiršti, kad Griškabūdyje maištininkai, prieš eidami į bažnyčią ir ten siųsdami savo kalbėtoją, jau buvo užėmę visą Griškabūdį. Griškabūdyje policininkai buvo nuginkluoti, kardinai atimti ir jų akivaizdoje sulaužyti. Prie valstaus raštinės buvo iškelta raudona sukilėlių vėliava. Pačiame valstauje buvo sunaikinta caro ir jo šeimos paveikslas. Niekas nebuvo ir visi kiti vidaus ministerij ir pasizymėjusių caro generolų paveikslai, iškabinti įvairiuose valstaus raštinės kambariuose. Valstauje buvusios caro valdžios knygos, liečiančios įvairius mokesčius, taip pat buvo sunaikintos.

Aš jau minėjau, kad Bliuviškiuose, artėjant prie Novos tilto, stovėjo senas valstaus pastatas. Tai buvo sena kanceliarija. Paskutinio metu visi Griškabūdyje reikalai buvo tvarkomi iš Griškabūdyje pastatytos valstaus raštinės, anksčiau tam tikslui naudojo Bliuviškiuose esančius senus kanceliarijos namus. Ten buvo įvairūs ne tik Bliuviškius, bet visą apylinkę liečiančių senų dokumentų. Visos senos knygos, paskelbti valdovų nutarimai, nuosavybės liečių patvarkymai nurūko dūmais. Istorikai būtų norėję, kad tos knygos būtų apsaugotos. Bet kas galėjo drįsti neštis jas namo? Kiekvienas žinojo, kokia bausmė bus užtraukta, jeigu maištas nepasieks ir caro policija, panaudojus karo jėgas, vėl pradės siautėti su karo teismais...

Jau minėjau, kad pačiame Griškabūdyje buvo monopolis. Caro pastatyti žmonės ten partavinėjo degtinę. Tie patys monopolistai dabojo, kad niekas kitas degtinės nepardavinėtų. Ginkluoti vyrai įėjo į monopolį, atsukinėjo visus užraktus ir priėjo prie pačios vodkės. Monopolyje buvo kelios dėžės gryną gryniausio skystimėlio. Ten buvo kelios didelės bonkos, apipintos stora stipria pirtine, kurioje taip pat buvo įvairios rūšies ir stiprumo degtinė. Monopolį vyrai sudaužė, o degtinę paleido į rinštoką. Raudonniečiai dabojo, kaip tas skystimėlis buvo liejamas į purvą ir vos neverkė. Kiti prašė prašė nepilti degtinės į rinštoką, bet leisti ją pasiimti, arba leisti jiems bent jos atsigeriti... Niekas negavo nė lašelio.

Kai miestelis jau buvo maištininkų rankose, tada visi suėjo į bažnyčią ir sušuko, kad caro valdžia turi būti nuversta. Jie, žinoma, paliko sargybas prie šventoriaus ir prie kiekvieno svarbesnio kelio, vedančio į Griškabūdį.

Kai buvo baigta revoliucionierių Grigaitis kalbą šventoriuje ir paskelbtas caro valdžios panaikinimas, tada žmonės nuėjo prie valstaus raštinės, išmėšė duris paskutinio sandėlio ir išvilko laukan visas graždankas. Ten buvo didžiausias kalnas rusiškam raidem gubernatoriaus atspausdintų katalikiškų maldaknygių. Rusai stengėsi įvairiaisiais būdais įkalbėti žmonėms, bet niekas jų nenorėjo imti į rankas. Viena antra dėžė buvo pradaryta, kelios knygos išimtos, o visos kitos dėžės taip ir prastovėjo valstaus raštinėje ištisus 8 metus. Kelias išmėšė valstaus tarnautojai, bet ne žmonės. Niekas ir valstieji nesikreipė dėl maldaknygių ir su panieka viskas buvo atstumta, kai kūrė tarnautojas jas pasiflė.

Aiškus daiktas, kad neilgai ta laisvės šventė tęsėsi. Sukilimas prieš carą buvo pralaimėjęs Petrapilyje ir kituose miestuose. Netrukus prasidėjo represijos. Jos buvo žiaurios didesniuose miestuose. Provincijose per-

sekiuojimai prasidėjo daug vėliau. Kai miestai buvo ap-raminti, maištininkai suimti ir nubausti. Reikėjo kelių dienų, kad ir malsintojai pailsėtų.

Aš dar buvau mažas berniukas, kai prasidėjo neramumai. Atsimenu, kad tuo metu eja į Griškabūdyje mokyklą, kur viskas buvo dėstoma rusų kalba. Tėvas norėjo, kad šiek tiek pasimokyčiau. Jam atrodė, kad bus naudinga, jei ir rusiškai kiek pramoksiu. Nerimo metu, aišku, mokykla buvo uždaryta, o mokytojai kaž kur išsislapstė. Bet man ryškiausias to meto vaizdas liko pačiuose Bliuviškiuose. Niekas nežinojo iš kur ir kaip, tik staigiai mūsų kieme atsirado apie 50 kazokų. Vieni buvo išsitraukę nuogus kardus, o antrieji rankose laikė nagaikas. Kiemas buvo pilnas arklų ir žmonių. Vieni nušoko nuo arklų ir pradėjo ieškoti švėtimų žmonių. Jie pirmiausia apžiūrėjo gyvenamąjį namą, o vėliau ejo per tvartus ir per klojimą. Jie norėjo rasti besislapstančius revoliucionierius, kurie kėlė maištą prieš savaitę. Jiems atrodė, kad revoliucionieriai buvo suvažiavę iš toliau; kad vietos gyventojai buvo nieku dėti, ir kad gaisrus sukėlė, bažnyčioje šūkavo ir monopolį išnaikino iš kitur atsibaldę maištininkai. Jiems ir į galvą neatėjo mintis, kad tuos darbus galėjo atlikti Griškabūdyje nepatenkinti lietuviai.

(Bus daugiau)

SKAITYKITE IR PLATINKITE
DIENRAŠTĮ "NAUJIENAS"
JOS VISAD RAŠO
TEISYBE

DR. ANNA BALIONAS
AKU, AUSU NŪSIŲ
IR GERKLIS LIGOS
PRITAISO AKINIUS
2858 W. 63rd STREET
Ofiso telefonas: PRospect 8-3229
Rezid. telefonas: WALbrook 5-5076
Kasdien nuo 10 iki 12 val. ryto,
suo 7 iki 9 val. vak. Treč. uždaryta.

DR. K. G. BALUKAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINE CHIRURGIJA
6449 So. Pulaski Rd. (Crawford
Medical Building). Tel. LU 5-6446
Pirmą ligonius pagal susitarimą.
Jei neatsiliepia, skambinti 374-8012

DR. S. BIEZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 WEST 63rd STREET
Val: kas dieną po pietų 1-3; vak. 7-8
tikėtai antradieniais ir penktadieniais.
Treč. ir sekmadieniais uždarytas.
Rez. 3241 WEST 66th PLACE
Phone: REpublic 7-7868

DR. C. K. BOBELIS
INKSTŲ IR ŠLAPIMO TAKŲ
CHIRURGIJA
Telef. 695-0533
Fox Valley Medical Center
860 SUMMIT ST.
ROUTE 58, ELGIN, ILLINOIS

DR. PETER BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
Ofisas: HEmlOCK 4-5849
Rezid.: 388-2233
OFISO VALANDOS:
Pirmadieniais ir ketvirtadieniais 1-7 val.
antradieniais ir penktadieniais nuo 1-5, treč.
ir sekmadieniais uždarytas.

DR. W. EISIN - EISINAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINE CHIRURGIJA
6132 So. Kedzie Ave. WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neat-
siliepia, skambinti MI 3-0001.

**DR. NINA KRAUCEL -
KRAUCELIUNAITE**
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
6132 So. KEDZIE AVE.
Telef. WA 5-2670.
Neatsiliepęs — skambinti
471-0225.
Valandos pagal susitarimą.

DR. FRANK PLECKAS
OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVISKAI
2618 W. 71st St. — Tel. 377-5149
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir
"contact lenses".
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

DR. J. MEŠKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGŲ SPEC.
2454 WEST 71st STREET
VALANDOS: Pirmadienį, antradienį, ket-
virtadienį ir penktadienį nuo 9 iki 12 val.
ryto. Trečiadienį, ketvirtadienį ir sekmadienį
nuo 9 iki 11 val. ryto. Uždaryta.

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PŪSLIŲ IR
PROSTATOS CHIRURGIJA
2654 WEST 63rd STREET
Val: antradienį nuo 1-4 val. pietų.
Ketvirtadienį nuo 5-7 val. vak.
Ofiso telefonas: 776-2880
Naujos rez. telefonas: 448-5545

DR. P. STRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika ir chirurgija
Ofisas: 2750 West 71st St.
Tel.: 925-8296
Valandos: 2-8 val. vak. Penktadienį
10-12 ir nuo 2 iki 8 val. vak.
Sėkmadieniais ir trečiadieniais
uždaryta.

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERŲ ligo-
Ofisas: 2652 West 59th STREET
Tel.: PR 8-1223
OFISO VAL.: pirm., antradienį, trečiadienį
ir penktadienį 2-4 ir 6-8 val. vak. Sėkmadieniais
ir sekmadieniais uždaryta.

DR. V. TUMASONIS, M. D., S. C.
CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Ofiso telefonas: HEmlOCK 4-2123
Rezid. telefonas: Gibson 8-6195
Pirmą ligonius pagal susitarimą. Dėl
valandos skambinti telefonu HE 4-2123.
Jei neatsiliepia, tai telefonu GI 8-6195.

P. SILEIKIS, O. P.
ORTHOPEDAS-PROTEZISTAS
Aparatai - Protezai, Med. Bap-
dazai. Speciali pagalba kojoms.
(Arch Supports) ir t. t.
Val: 9-4 ir 6-8 Seštadieniais 9-11.
2850 West 63rd St., Chicago, ILL. 60629
Telef.: PROspect 6-5084

**BIZNIERIAI, KURIE GARSINASI
"NAUJENOS"** — TURI GERIAUSIA
PASISEKIMĄ BIZNYJE

JAUNIAUSIEJI LIETUVIAI PASISAKO

Kodėl aš mokausi lietuvių kalbos? Aš mokausi lietuvių kalbos dėl keleto priežasčių. Pirmiausia mano tėveliai, seneliai ir jų seneliai buvo lietuviai ir kalbėjo lietuviškai. Aš turiu tėti jų kalbą ir papročius ir perduoti juos savo vaikams. Ir aš džiaugiuosi, būdamas lietuviu. Mano klasės mokytoja ir draugai amerikietiškoje mokykloje žino, kad aš esu lietuvis ir seštadieniais lankau lietuvišką mokyklą. Kai mūsų klasė važiuoja į muziejų apžiūrėti visų tautų papuoštas eglutes, mano mokytoja ir visa klasė pripažino mūsų eglutę gražiausia. Aš labai džiaugiuosi. Grįžus atgal, jie ėmė mane klausinėti apie Lietuvą. Dabar aš iš

istorijos jau žinau ir galėju paaiškinti, kad Lietuva buvo tokia didelė valstybė ir valdė net rusų žemes. Jie prašė mane net pakalbėti lietuviškai. Aš jaučiau kitoks prieš visus vaikus — gudresnis. Yra labai gerai žinoti daugiau kalbų. Jei nuvažiuoji į kitus kraštus, yra lengviau, žinant to krašto kalbą. Žinau, kad daug lietuvių mokėjo net po penkias kalbas: lenkų, rusų, vokiečių, anglų ir lietuvių. Taip pat žinau iš istorijos, kad lietuvių kalba yra seniausia iš gyvųjų Europos indoeuropiečių kalbų. Lietuvių kalbos senumą ir gražumą pabrėžia viso pasaulio mokslininkai. Ji yra svarbi visiems, besimokantiems svetimi kalbų. Lietuvių kalba yra dėstoma daugelyje pasaulio universitetų. Net Čikagos universitete jau pradėta dėstyti lietuvių kalbą. Todėl aš turiu gerai ir taisyklingai ją išmokti, nes aš esu tikras lietuvis.

Linas Kučas, Vb kl.
Aš esu lietuviškas ir man būtų gėda, jei aš nemokėčiau savo tėvų ir protėvių kalbos. Lietuvių kalba yra seniausia ir gražiausia kalba visame pasaulyje. Būdamas dar mažas, aš girdėjau savo tėvelius kalbant tarp savęs lietuviškai. Jie man pasakodavo Lietuvos istoriją ir geografiją. Pasakodavo man apie Lietuvos senovę ir kaip priešai norėjo uždrausti lietuvių kalbą, bet lietuviai ją išlaikė.

Tai buvo dar seniai, bet dabar aš pati skaitau laikraščiuose, kad didžiausias Lietuvos ir visos žmonijos priešas — rusas komunistas stengiasi išnaikinti lietuvių kalbą ir Lietuvos vardą iš žemėlapių.

Kai aš paaukau, pradėjau suprasti, kad mūsų tėvams išmirus, mes turėsime išlaikyti lietuvių kalbą ir Lietuvos vardą atstovauti pasaulyje. Irena Pranckevičiūtė, Va kl.

Kas patinka jauniems — dažnai nepatinka suaugusiems — Yeah! Yeah! Yeah!

— Maryte, nusuk tą baisią muziką tuč tuojau! Ar nori padaryti kurčia ant senatvės? Negali suprasti, kaip tas jaunimas gali tokios nesvietiškos muzikos klausytis! Gali iš proto išvesti! Tai yra dažnai girdėtas pasikalbėjimas daugelio namuose. 99 kartus iš 100 suaugusiems nepatinka tai, kas jantiems patinka, ir priešingai. Nei viena diena mano gyvenime nėra praėjusi, kad mano tėvai nebūtų skundęsi dėl mano skonio. Vis kas nors negerai: sijos per trumpas ar per ilgas, muzika per garsi ir jiems nepatinka gadina, plaukai vis per pa-

sišaušę, ir batai atrodo, kaip arklio. O mes, vargšas jaunimas, tyliai sėdim ir kaip kankiniai visus tuos priekaištus išklausom.

Stai atsiranda klausimas apie kartų skirtumą. Kodėl šis skirtumas egzistuoja? Ir kodėl kartos tarp savęs vis nesutinka? Pirmiausia mes nesuprantam, kaip kita karta jaučiasi ir kodėl jie taip elgiasi. O blogiausia yra tai, kad mes nemorime suprasti. Mes užsidarom savyje ir visai nekreipiame dėmesio į tai, ką kitas galvoja; manom, kad niekas negali būti protingesnis už mus.

O kaip galima šią problemą išspręsti? Mums reikia savo galvą atidengti ir pasvarstyti apie tai, ką kitas galvoja ir kaip jis jaučiasi, o taip pat bandyti jį suprasti. Aš nesakau, kad visados reikia su kitu žmogum sutikti, bet reikia turėti kantrybės bent jį išklauyti. Pasaulis tada galės būti daug malonesnė vieta! Loreta Snarskytė, VIIIa kl.

Moderni muzika ir jaunimas
Moderni muzika — kas ji yra? Yra elektroninė, orkestrinė ir grynai jaunimo, vadinama "rock". Muzikaliu atžvilgiu melodijos paprastos — nekomplikuotos, kartais net daug kartų kartojamos, ritmas įvairus, pagal dainos greitį. Greitos dainos vilioja jaunimą šokti, o lėtos dažniausiai turi gerą mintį, kurią reikia atidžiai išklauyti.

Jaunimui šita muzika (beveik be išimties) labai patinka. Šita muzika išreiškia savotišką jausmą — tokį, kurio neturėdamas, negali įsivaizduoti. Ji būna greitai — beveik laukinė, pilna judesių, gali jausti kraują tekančią gyslomis. Lėta — graži, pilna minčių, gailinančių, raminančių. Tie, kurie tos muzikos nesupranta, nejaučia savotiško jaus-

Sovietų rūpesčiai didėja

Pastaruoju metu tiek daug sensacijų pasaulinėje spaudoje, kad mažas kas besigirdi apie Rusijos bei Kinijos tarpusavio santykius. Iš paviršiaus atrodo, kad viskas apsimė. Deja, tikrumoje taip nėra.

Amerikos žurnalisto Joseph C. Harsch patiekiamis žiniomis, Rusija pralaido patogiausią momentą priversti Kiniją jiems paklusti. Dabartiniu metu Kinija turi parengusią visą bateriją trumpo atstumo atominių raketų, nuteiktų ir rusų žymiausia miesta Tolimuose Rytuose, Vladivostoką. Atrodo, kad kiniečiai ne tik ta viena atominių raketų bateriją turi ir gali pasiekti ne vien tik Vladivostoką. Visą tai pastatę Rusijai labai nepatogiai padėti.

Rusijos carai savo laiku užgrobė daugybę žemių iš Kinijos. Kinijai reikia daug žemės dėl jos gyventojų didelio prieauglio. Rusija gi žemės turi tiek, kad nepajėgia jos sunaudoti. Tad nuostabu, kad Kinijos dabar spausdinamuose žemėlapiuose parodomi dideli Sibiro plotai, kaip priklausantys Kinijai. Kinija siekia atsiimti savo žemes. Mas-kva dėl to labai pyksta.

Kinija dabar deda gana sekmingas pastangas užmegsti stipresnius ryšius su Vakarais, kas Rusijai taip pat nepatinka, nes Kinija sudaro didelę prekybos rinką. Tas gali neigiamai atsiliepti į Vakarų prekybą su Rusija, kuri ar šiaip ar taip užgrynus pinigų nepajėgia nieko nupirkti ir vis yra reikalinga vakariečių kreditas.

Rusija turi daug pasigrobusių savo kaimynų žemių iš visų pusių. Savo prievartos režimu Rusija užgrobtose žemėse nenusi-pelnė ne tik simpatijų, bet priešingai — pagrobos tautos vis daugiau ir daugiau nerimauja ir tik laukia tinkamos valandos iš žiaurusio priešų okupacijos išsivaduoti.

Pats didžiausias smūgis Rusijos raudonajai imperijai tik ką buvo suduotas Artimuose Rytuose, kai prezidentas Sadatas iš-prašė rusus iš Egipto. Aišku, rusams teks trauktis ir iš kitų

mo, stebi išaišioje ar purtyda-mi galvas tada, kai jaunimas šo-tyliai sėdim ir kaip kankiniai visus tuos priekaištus išklausom.

Stai atsiranda klausimas apie kartų skirtumą. Kodėl šis skir-tumas egzistuoja? Ir kodėl kar-tos tarp savęs vis nesutinka? Pirmiausia mes nesuprantam, kaip kita karta jaučiasi ir kodėl jie taip elgiasi. O blogiausia yra tai, kad mes nemorime suprasti. Mes užsidarom savyje ir visai nekreipiame dėmesio į tai, ką ki-tas galvoja; manom, kad niekas negali būti protingesnis už mus.

O kaip galima šią problemą išspręsti? Mums reikia savo galvą atidengti ir pasvarstyti apie tai, ką kitas galvoja ir kaip jis jaučiasi, o taip pat bandyti jį suprasti. Aš nesakau, kad vi-sados reikia su kitu žmogum su-tikti, bet reikia turėti kantrybės bent jį išklauyti. Pasaulis tada galės būti daug malonesnė vieta!

Moderni muzika ir jaunimas
Moderni muzika — kas ji yra? Yra elektroninė, orkestrinė ir grynai jaunimo, vadinama "rock". Muzikaliu atžvilgiu melodijos paprastos — nekomplikuotos, kartais net daug kartų kartojamos, ritmas įvairus, pagal dainos greitį. Greitos dainos vilioja jaunimą šokti, o lėtos dažniausiai turi gerą mintį, kurią reikia atidžiai išklauyti.

Jaunimui šita muzika (beveik be išimties) labai patinka. Šita muzika išreiškia savotišką jausmą — tokį, kurio neturėdamas, negali įsivaizduoti. Ji būna greitai — beveik laukinė, pilna judesių, gali jausti kraują tekančią gyslomis. Lėta — graži, pilna minčių, gailinančių, raminančių. Tie, kurie tos muzikos nesupranta, nejaučia savotiško jaus-

Dalia Gvildytė, VIIIa kl.
(Iš Kr. Donelaičio Litūnistinės mokyklos mokinių metraščio „Tik Pradžią“, 1971-72)

ŠVENTO RAŠTO PAMOKYMAI IR PAAIŠKINIMAI, KIEKVIENĄ DIENĄ BŪTINI KRIKSCIONIUI

Stai mūsų Dievas, kurį mes garbiname (tarnaujame), gali išgelbėti mus iš to pečiaus, ugnimi žėrinčio; be to, ir iš tavo rankų išgelbėti, tu karaliau, bet jei jis to nenori daryti, tai tu tačiau žinok, kad mes tavo dievų negarbin-sime, nei tam aukso paveikslui, kurį tu pastatėi, nesilankstysime. Dan. 3:17,18.

Verta pastebėti atsakymą, kokį gavo Nebuchodonozaras nuo anų trijų hebrajų: "Stai mūsų Dievas, kurį garbiname". Jie ne tik išpažino Dievą ir garbino jį, bet stengėsi kaip galedami tarnauti jam... Ir mes, brangūs broliai, kaip anie trys hebrajai, nutarkime garbinti tik vieną Dievą ir tar-nauti tik jam vienam; negarbiname ir netarnaujame jokiai sekai, nė joms apeigoms, nė mamoni, kursai gundo mus savo prielankumais, nė godui, nė savo draugams, nei sau. Dievas "ieško tokių, kurie garbina jį dvasioje ir tiesoje", tuos žodžius pasakė mūsų Viešpats ir vaduotojas.

Kristus pasakė, kad jis įsteigė bažnyčia. Bažnyčių yra daug, bet ne kiekvienam aišku, kuri yra tikroji. Krikščioniui reikalinga tikroji Kris-taus bažnyčia. I visus šiuos svarbius klausimus rasite atsakymus nedidelėje knygytėje, kuri vadinasi "Tikroji bažnyčia". Ją nemokamai gausite, jei parašysite tokiu adresu: Mr. F. Zavist, 3715 West 66th Street, Chicago, Illinois 60629.

SV. RAŠTO TYRINETOJAI

PETKUS
TĖVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME
2533 W. 71st Street
Telef.: GROvehill 6-2345-4
1410 So. 50th Ave., Cicero
Telef.: TOWNhall 3-2108-9
TRYS MODERNISKOS KOPLYČIOS
AIKŠTĖ AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

Laidotuvių Direktorai
MAZEIKA & EVANS
6845 SO. WESTERN AVE.
TRYS MODERNISKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
MAKINGA VISTA
REpublic 7-8600 REpublic 7-9991

EUDEIKIS
SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA
LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI:
DOVYDAS F. GAIDAS GERALDAS E. DAIMID
4605-07 So. HERMITAGE AVENUE
Tel.: YARds 7-1741 - 1742
4330-34 So. CALIFORNIA AVENUE
Telefonas: LAFayette 3-0440
MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

NARIAI:
Chicago
Lietuvių
Laidotuvių
Direktorių
Asociacijos
AMBULANCE
PATARNAVI
MAS DIENA
IR NAKTĮ
TURIME
KOPLYČIAS
VISOSE MIESTO
DALYSE

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 So. LITUANICA AVENUE. Phone: YARds 7-3401

BUTKUS - VASAITIS
1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLYmpic 2-1003

PETRAS BIELIŪNAS
4348 So. CALIFORNIA AVE. Phone: LAFayette 3-3572

GEORGE F. RUDMINAS
3319 So. LITUANICA AVE. Tel.: YARds 7-1133-1139

STEPONAS C. LACK IR SŪNUS
(LACKAWICZ)
2424 WEST 69th STREET REpublic 7-1213
2314 WEST 23rd PLACE Virginia 7-6672
11028 SOUTHWEST HIGHWAY, Palos Hills, Ill. 974-4410

P. J. RIDIKAS
3354 So. HALSTED STREET Phone: YARds 7-1911

KNYGOS VAIKAMS IR JAUNIMUI

- Sek pasaką, mamytė. Apie senus laikus. Kai atvairai ir laumes. Skrajojo po laukus... S. Petersevičienė
- Poezija ir pasakos yra vaikų mėgstami ne mažiau kaip žaidimai ir žvėstymai. Naujienose galima gauti šių perių ir žemėlapių mūsų mažiejiems bei jaunimui:
- 1. N. Butkienė, VELYKŲ PASAKOS, 32 psl., telpa 6 pasakos ir DVI JUKES, 34 psl. su 8 apsakymais iš vaikų pasaulio. Abi gausiai iliustruotos, spalvotais viršeliais, kainuoja po 1 dol.
- 2. Vanda Frankienė-Vaitkevičienė, ŽOKALADINIS KIŠKELIS, pasaka naziems. Jūratis Eidukaitis iliustruota. Didelio formato, 24 psl., gausiai iliustruota, 1.50.
- 3. A. Giedrius, MURKLYS, 24 aprasakaitės vaikams. Dail. V. Siman-tevičiaus iliustruota, 130 psl., \$1.80.
- 4. Stasė Vanagaitė - Petersevičienė, LAUME DAUME. 17 eilraščių, kaip pasakų, apie paslaptingas laumes Tėvų žemėje. Labai gražus leidinys didelio formato, kietais viršeliais, gausiai dail. J. Kiburo iliustruota, 64 psl., kainas 5 dol.
- 5. Maironis, JAUNOJI LIETUVA, poema. 118 psl., \$1.00.
- 6. Alfonsas Vambutas, TRYŠ SAKALAI, Liet. Mokytojų 3-gos premiuo-ta knyga. Joje originalūs apsakymai, padavimai, legendos, novelės. Dail. V. Stancikaitės iliustracijos, 186 psl., kainas 2 dol.
- 7. Juozas Švaistas, SAUNUS PENKETUKAS, apsakaitės, kaip pasakos, vaikams iš jų gyvenimo, svajonių ir žygių. Iliustruota dail. V. Sodeikienės. Didelio formato, kietais viršeliais, puikus 77 psl. leidinys. \$3.00.
- 8. Jonas Valaitis, SENOVES LIETUVIŲ DIEVAI, mitologijos posmai. Iliustuoti padavimai, legendos ir pasakos — kaip senovės lietuviai ir žemaičiai bendravo su savo dievais, 54 psl., \$1.00.

Vaikai mėgsta ir nori skaityti. Dėlto iš pat mažena yra daug lengviau juos įpratinti lietuviškai skaityti ir mylėti lietuvišką knygą. Jei tėvai išbalansuo-ty vaikams perkamas dovanas — pusę knygu, pusę žaislų — lietuviško auk-ėjimo rodyklė staiga pakiltų aukštyn.

NAUJENOS

1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608.

Tautinių Šokių Šventės baigtuvės

Laisvojo Pasaulio Lietuvių dailienė įteikė ponai Breichmanienėi didelę dailę, E. Maršalsonienės keramiką — lietuvišką Madoną. V. Adamkus paskelbė Breichmanienės ponia Nixonienės ir jos pačios fotografiją šios šventės atminimui. Dovanėles gavo muzikas Alvydas Vasaitis ir Gintaro ansamblio vadovas Z. Lapinas, kuris pabaigtuvių vakare dalyvauti negalėjo.

Pirmininkas šiltai dėkojo ir Lietuvos konsulei J. Daužvardienei už jos paramą ir patarimus. Konsulė savo žodyje pastebėjo, kad šventė tikrai buvo visapusiškai sėkminga ir dėl to pelniusi visų padėką jos rengėjams.

I. S. gos vardu žodį tarė J. Janušaitis, kalbėjo dar I-sios Tautinių šokių šventės pirm. Bruno Štolas, muzikas A. Vasaitis, kuris išskėlė didelį muzikų Alice Stephens ir Alfonso Gečo darbus paruošiant chorą, dėkojo muzikui Br. Jonušui už išpildingą maršą ir chorų vadovams, ypačingai "Dainavai" už kantrų ir rūpestingą darbą.

Užbaigtuvių vakaras, grojant Neolituonių orkestrui, užtruko iki vidurnakčio. Šventės taktininkai, vieningai dirbę bendram lietuviškam tikslui, nenoriai skirstėsi, jausdami, kad nežinia ar kada vėl likimas sudėliotų visus tokiu gražiam darbui.

A. P.

Šis pingvinas yra paprasta šiukšlių dėžė, ant kurios užrašyta: "Aš esu šiukšlės, maitinink man!" Kąžoks juokdarys įkišo "pingvinui" į snapą manekeno ranką.

Santaros - šviesos programa

Santaros — šviesos suvaizdavimas Tabor Farm, Sodas Mich., 1972 metais rugsėjo 7 — 10 d. d., bus tokia programa:

Ketvirtadienį, rugsėjo 7 d. skaitys paskaitas:

Austė Pečiūraitė: "Kitimas subjektyvioje kūrinyje arenoje".

Prof. Richard J. Krickus: "White Ethnic Politics: Populism or Reaction?"

Romas Kinka: "Lituanistinis švietimas: dabartis ir ateities perspektyvos".

Penktadienį, rugsėjo 8 d.:

Prof. Romas Vaštokas: "Naujos perspektyvos etninių grupių studijose".

Dr. Romualdas Misiūnas: "Pažangos" idėja ir jos šiandieniniai priešai".

Algirdas Landsbergis: "Modernizmas ir tautosaka Rytų Europos literatūroje".

Dr. Delija Valiukėnaitė: "Sekspro Otelas: pro vertimo skliautus".

Prof. Joana Vaštokienė: "Karnados indėnų menas".

Organizacinis posėdis: "Mūsų padėties diagnozė" — V. Trumpa, M. Drunga, Eglė Juodvalkytė ir dr. V. Kavolis.

Romo Sležo filmas ir pašnekesys: "Dekadencija filmų mene".

Šeštadienį, rugsėjo 9 d.:

Vincas Trumpa: "Tolimosis paralelės".

Dr. Kostas Ostrauskas: "Disputatio de exilio".

Prof. Algis Mickūnas: "Vakaro krizė ir naujos civilizacijos pagrindai".

II-jo Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongreso įvertinimas: R. Kviklytė, Deivėlytė, R. Sakadolskis, J. Kazlas ir M. Drunga. Jaunųjų rašytojų seminaras. Literatūros kritikų seminaras.

Koncertas: Nerija Linkevičiūtė, Vytautas Nakas, Bernardas Prapuolenis; akompanuoja Alvydas Vasaitis.

Literatūros vakaras: Liūnė Suteima, Austė Pečiūraitė, Eglė Juodvalkytė, Rimas Vėžys, Kostas Ostrauskas, Marius Katiliškis, Algirdas Landsbergis, Viktoras Dirda, Henrikas Nagys, Jurgis Blekaitis, Rolandas Grybauskas, Romas Kinka.

Sekmadienį, rugsėjo 10 d.: Jurgis Blekaitis: "Minint Balio Sruogos 25 metų mirties sukaktį".

Lakštuonė Vėžienė, pirmininkė

HOME INSURANCE
Call: Frank Zapalis
3208 1/2 W. 95th St.
GA 4-8654

Daužvardienė gavo Niksonienės laišką

Lietuvos Generalinė Konsulė šį mėnesį dalyvavo Liberijos ir Korėjos generalinių konsulių priėmimuose jų tautinių švenčių proga, ir Chicago Konsuliario Korpuso ponų pagerbimo priešpiečiuose, kuriuos suruošė Tarpautinių Santykių Knygyno komitetas Sadie and Cycle Klube.

Prezidentienė, ponia Patricia Nixon atsiuntė p. Daužvardienei gražią spalvotą nuotrauką, darytą šokių šventės priėmimo metu. Nuotraukoje jos įrašas ir atskiras asmeniškas laiškas išreiškė gražių šokių šventės ir priėmimo prisiminimus, dėkingumą už malonų priėmimą, ir susižavėjimą lietuvių kultūriniais reiškiniais.

Dainavos Ansamblio Valdyba

Lietuvių Meno Ansamblio Dainavos, prieš pradėdant vasaros atostogas, 1972 m. birželio mėn. išsirinko naują valdybą, kuri šitaip pasiskirstė pareigoms: Bernardas Vindašius — pirmininkas, Aleksas Smilga — vicepirmininkas, Zigmantas Urba — vicepirmininkas, Ona Norkienė — sekretorė Aldona Palukaitienė — išdėstė, Jonas Paštukas ir Eugenijus Slavinskas — ypatingų reikalų vedėjai.

Visais Dainavos Ansamblio reikalais prašome kreiptis pas pirmininką Bernardą Vindašį, gyv. 6435 So. Washtenaw, Chicago, Ill. 60629. Telefonas 312 WA 5-5612.

Krivulėnai išleis atsiminimus

P. Dirko gyvenvietėje (Brookfield) sėkmingai susirinko Krivulės vadovybė, ruošiamos spaudo atsiminimų knygos redakcinė komisija ir atskiriems uždaviniams atlikti (parašyti skyrių santraukoms bei straipsnių apžvalgoms, medžiagai pertvarkyti, perrašyti ar kitiems techniškiems darbams padaryti) kvieštiniai taktininkai (K. Toliūnas ir kt.).

Red. P. Dirks pranešė, kad jau beveik visa medžiaga (apie 600 psl. ir dar fotografijos) surinkta ir tvarkoma, o būsimų išleidimų dydis tik spėjamas.

Po padarytų pastabų dėl turinio ir išlaidų buvo paprašyta red. komisija ir toliau darbą tęsti.

Lėšų telkimas pavestas Krivulės klubo bei red. komisijos kasininkui Stasiui Stasiūnui, 2125 W. 24 St., Chicago, Ill. 60608, FR 6-1976. **Talkininkas**

"NAUJIENOS" KIEKVIENO DARBO ŽMOGAUS DRAUGAS IR BIČIULIS

HELP WANTED — MALE-FEMALE
Reikia Darbininkų ir Darbininkių
EXPERIENCED
COOKS & DISHWASHERS
IN DEERFIELD, ILLINOIS
Please contact
RED BALLOON COFFEE HOUSE
100 So. WAUKEGAN RD.
DEERFIELD, ILL.

HELP WANTED — FEMALE
Darbininkių Reikia
DEPENDABLE WOMAN
WANTED
Live in & help care for semi-invalid woman, 5 day week, own room. Salary open. Good home for right person.
CALL
OR 3-8574 or 486-4823.

IESKOMA
VYRESNIO AMŽIAUS MOTERIS
palaikyti draugystę su tokia pat moterimi, gyvenančia gerame name ir bute Brighton Parko apylinkėje. Duodamos nemokamos patalpos gyventi. Prašoma skambinti.
Tel. 767-0161.

HELP WANTED — MALE
Darbininkų Reikia

MAN WANTED
for small loop area
YARD GOODS DRAPERY STORE
Must be willing to work Saturdays & Sundays. Good starting salary. Congenial working conditions. Experience preferred but not necessary if willing to learn.
HA 7-3737 or HA 7-3738

RENTING IN GENERAL
Nuomos

GAGE PARKO APYLINKĖJE išnuomojami 2 kambariai — miegamasis virtuvė, 2-tramė aukštė. Susaugiam vėrui ar material. Skambinti telef. GR 6-2146.

MISCELLANEOUS FOR SALE
Ivairūs Pardavimai

PARDUODAMOS 2 MEDINĖS LOVOS po \$30, 2 komodos po \$5, virtuvės stalas ir 4 kėdės už \$10. Drobulės, pagalvės ir kiti daiktai duodami vel-tui prie nupirktų daiktų.
Tel. 778-5853.

TRUMPAI

— Š. m. rugpjūčio 26 d. Clevelande, dalyvaudami Lietuvos Vyčių seime, Dr. Kazys Bobelis, Altos pirmininkas, Teodoras Blinstrubas, Altos vicepirmininkas, ir dr. Vladas Šimaitis, Altos sekretorius, pravedė politinį simpoziumą Lietuvos laisvės klausimais. Taip pat būdami Clevelande, Altos atstovams teko dalyvauti Dirvos piknike, kur Amerikos Lietuvių Tarybos vardu pasveikino dalyvius.

— Antanas Marma, veiklus Brighton Parko lietuvių namų savininkų organizacijos ir buvęs jos pirmininkas, išvyko atostogų į St. Petersburg, Fla. Chicagon grįš rugsėjo 13 d.

— Paula Stasiūnaitė dalyvauja redakcijos kolegijoje Chicago pietvakarių jaunimo laikraščio The Spark. Ji dalyvavo žurnalistų seminare, Ford City Prekybos centre.

— Paulina Petrauskis sėkmingai baigė Medicinos technologijos kursus prie Šv. Kryžiaus ligoninės. Į kursus priimami studentai su pagrindinėmis medicinos studijomis kolegijose. Ji yra baigusi Southwest kolegiją. Ligoninės bei kursų vadovybė yra susitarusios su kai kuriais universitetais ir kolegijomis dėl programų bei diplomų.

— Donaldas A. Petkus, Commonwealth Edison Co. skelbi-mų direktorius, yra išrinktas vienu iš dešimties ryškiausių jaunų asmenybių 1972 metais Chicagos apylinkėje už aktyvumą visuomenėje ir plataus masto darbus. Jį rekomendavo Better Schools komitetas ir Contemporary Art muziejus. Rinkimus vykdė Chicago Junior Ass'n. of Commerce.

— Juozas Pronskus atostogauja Massachusetts valstijoje, West Yarmouth srityje. Vėžių krašte. Jis apgailestauja, kad atostogų laikas toks trumpas. Nespėjo vėžių pasigauti, o jau turi planuoti apie kelionę namo.

REAL ESTATE

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Zėmė — Pardavimui

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Zėmė — Pardavimui

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAM IR ZEMAIS NUOSIMČIAIS MENESINIAIS ISSIMOKEJIMAIMS
DEL VISU INFORMACIJU, KREIPKITES I
MUTUAL FEDERAL SAVING
PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas
2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Virginia 7-77

BUTŲ NUOMAVIMAS
NAMŲ VALDYMAS — NOTARIATAS — VERTIMAI
[VISŲ RUSIŲ DRAUDIMO AGENTŲRA]

J. BACEVIČIUS — BELL REALTY
INCOME TAX SERVICE
6455 So. Kedzie Ave. — PProspect 8-223

SAUGUMAS. NAMUOSE
LIUKSUS MODERNUS beveik jas 5 1/2 kambarių mūras. Sau-irengtas beismantas, air-cond., petal, alum. langai. Patio, gara. Marquette Parke. \$25,900
MODERNUS NAUJAS 2 butų ras Marquette Parke. 2 auto gara. Ceramic vonios. Apsaugotas beismantas. 3 gazu šildymai. Alum. lan. Tuoj galima matyti. \$36,300.
PLATUS VERTINGAS LOTAS 1 quette Parke prie mokyklos. K. rimtam pardavimui.
6 KAMBARIŲ mūro octagon l. galov. Viskas liuksus ir nauja v. je. Apie 63-čia ir Pulaski. \$27,7.
2 AUKSTU NAUJAS MŪRAS. durnis įrengimai. Tinka Dr. of ir liuksus butas gyventi. Arti m. \$39,900.
8 KAMBARIŲ 1 1/2 aukšto 16 m mūras. 2 vonios. Irengtas beismantas. Garažas. Arti 83-čios ir Ked. \$32,000.
6 BUTŲ LIUKSUS. 2 aukštų mū ir 4 auto mūro garažas. Gazo šil mas. Penkos pajamos. gyve Marquette Parke. \$69,900.
2 AUKSTU 2 BUTŲ NAMAS. 1 tus lotas. Garažas. Arti mūsu. \$22,000.
10 BUTŲ MŪRAS. apie \$15/1 pajamų, arti 65-tos ir Kedzie. \$73.5

BUD'S REAL ESTATE
4369 ARCHER AVE., CHICAGO
TEL. — 254-5551

A. G. AUTO REBUILDERS
Čia automobiliai iššveinami ir nudažomi. Darbas atliekamas sažiningai ir gerai, prityrusių darbininkų. Kai nos nebrangios.
3518-24 W. 63rd Street, Chicago, Ill.
TEL. — 776-5888
Anicetas Garbačiauskas, sav.

A. TVERAS
LAIKRODŽIAI IR BRANGENYBĖS
Pardavimas ir Taisyimas
2646 WEST 69th STREET
Tel.: Republic 7-1941

A. & L. INSURANCE & REALTY
A. LAURAITIS
INCOME TAX
4645 So. ASHLAND AVE.
LA 3-8775
(Currency Exchange [staigo])
Pigūs automobilių draudimai.

NERIS REAL ESTATE
3009 WEST 63rd STREET
Tel.: 471-0321

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
ir kitus kraštus
P. NEDZINSKAS, 4065 Archer
Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5998

K. ERINGIS
CALIFORNIA SUPER SERVICE
Taisyti auto motorai, stabdžiai, tune-ups ir t. t.
4824 So. CALIFORNIA AVE.
CHICAGO, ILL. TEL. VI 7-9327

TERRA
Brangenybės, Laikrodžiai, Dovanos visoms progoms.
3237 WEST 63rd ST., CHICAGO
Telef. 434-4660

M. A. ŠIMKUS
Real Estate, Notary Public
INCOME TAX SERVICE
4259 S. Maplewood. Tel. 254-7450
Beto daromi ir lūždijami vertimai, pildomi pilietybės pareiškimai ir kitoki blankai.

ŠIMAITIS REALTY
2951 W. 63 ST. (Prie Sacramento)
TEL. 436-7878

BUILDERS AND CONTRACTORS
Namų Statyba ir Remontas

HEATING CONTRACTOR
Irengiu mieste ir užmiesty naujus ir perstatau senus visų rūšių namo ap šildymo pečius, air-conditioning, vandens boilerius ir stogų rinas (gutters) Dirbu greit, sąžiningai ir garantuotai
DOMAS ZUKAUSKAS
4444 So. WESTERN AVE.
Chicago, Ill. 60609. Tel.: VI 7-3447

DEL AUKSTOS KOKYBES. KAINOS IR SAŽINGUMU NAMŲ REMONTŲ DARBUOSE

Stogu dengimas, Vandens nutekėjimo vamzdžiai, Tuckpointing — mūro su tvirtinimas ir valymas, Mūrininko stiliaus, cemento ir dažytojo darbai. Veltui įkainavimas. Skambinkite dabar
AL BELEAKUS. TEL. 238-8656

SKAMBINTI:
ALEKSUI telef. 927-7186
arba ROMUI telef. 927-5680

BIZNIERIAI KŲRE GARŠINASI "NAUJENOS". — TURI GERIAUSIA PASISEKIMĄ BIZNYJE

DEDES ŠERNO GYVENIMO BRUOŽAI

YRA GERIAUSIA DOVANA

Vyresnieji Amerikos lietuviai Juozą Adomaitį - Dėdę Šerną asmeniškai pažino, skaitė jo straipsnius, knygas ir klausėsi jo paskaitų. Jabar jie gali paskaityti gražiai surašytą Dėdės Šerno gyvenimą. Jiems bus įdomu prisiminti senus laikus ir paskaityti gražių istorijų. Naujai atvykęs lietuviai galėtų žinoti ar vasaros pasisakitymams nuroditi Antano Rūko parašytą Vienišo žmogaus Gyvenimą — Dėdės Šerno gyvenimo bruožus. Jie pradžiugins kiekvieną, kas jį atsimena ir pažinojo, o naujesiems ateiviams, jaunimui, rašytojo Antano Rūko lengvas, vaizdus, gražia literatūrinė forma pasakojimas duos rogos susipažinti su mūsų pirmųjų išievių žviesuolių gyvenimu ir jų kieta, ideologine veikla.

Antanas Rūkas, VIENIŠO ŽMOGAUS GYVENIMAS, Juozo Adomaitis - Šerno gyvenimo bruožai. Išeido Amerikos Lietuvių Istorijos Draugija, Chicago, 1962 m. 206 psl., kaina 2 dol.

GAUNAMA "NAUJIENŲ ADMINISTRACIJOJE"

NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL. — THURSDAY, AUGUST 31, 1972